

DIRVA

P. AMERIKOS GALVOSŪKIS

KACETINĖ BYLA NUPLĖŠIA VISAS UŽMIRŠTIES SKRAISTES

CASTRO REŽIMO KUBOJE PENKMEČIO PROGA VIENI LINKĘ SU JUO SUTIKTI, KAIP SU NEIŠVENGIAMA BŪTINYBE, KURI TURINTI IR GERŲ PUSIŲ. — KITI TO REŽIMO EGZISTENCIJĄ LAIKO RAKTU Į VISOS PIETŲ AMERIKOS LIKIMĄ. — ATRODO, KAD JIS SUDARO KLIŪTĮ VISO KONTINENTO PROGRESUI.

Vytautas Meškauskas

Praeitų metų pabaigoje New York Times, minėdamas Castro įsiviešpatavimo Kuboje penkių metų sukaktį, konstatavo, kad jo režimas yra daugumos amerikiečių nekenčiamas, nes jis yra komunistinis, atnešęs komunizmą ir rusus į vakarinę hemisferą ir sudaręs pavojų JAV ir lotynų Amerikai.

Iš kitos pusės — aiškina tas reprezentantinis JAV spaudos ir viešosios nuomonės organas — tas režimas atnešęs ir gero. Kaip antai, visi vaikai esą apmokomi, jų dauguma yra nebologos mitybos, nepaisant tėvų neturto, negrai ir mulatai, kurie sudaro tarp ketvirtadalio ir trečdaliao visų gyventojų, turi visai lygias teises; valdininkai nėra susitepę kokiais skandalais. Visa tai esą naujiena Kubai.

Kas būsia toliau, sunku pranašauti, tačiau Castro režimas išgyvenęs penkis metus ir dėl to kalta ne vien sovietų bloko pagalba, — baigia NYT.

Tokių samprotavimus pasiskaičius darosi kiek neįtikinanti jų autoriaus nesupratimo ar blogos valios. Kaip galima kalbėti apie lygias teises, jei iš viso niekas neturi jokių teisių? Ir prieš Castro Kuboje vaikai nemirdavo badu. Buvo ir mokyklų, o kaip gali sužinoti apie valdininkų vadybą, jei nėra laisvos spaudos, kuri tai paskelbtų!

Daug realiau į Kubą žiūri prof. James Burham National Review skiltyse. Pasak jį, Kuba ir toliau lieka pagrindinis iššūkis (The prime challenge) JAV ir jų naujam prezidentui. Komunistų įsigalėjimas visoje pietryčių Azijoje gali sudaryti didelę, bet vis tik netiesioginę grėsmę JAV; tuo tarpu komunistinis režimas Kuboje esąs prieš prietiltis mūsų gynimosi sistemos viduryje. Visas pasaulis žino, kad mūsų politika Kubos atžvilgiu yra pats jautriausias mūsų tautinės valios bandymas. Ir visas pasaulis — nuo de Gaulle iki Sukarno ir Goularto, nuo Chruščiovo iki Sihanuko — pasidarys atitinkamas iš jo išvadas.

Iš tikro JAV neturi jokios rimtos politikos Kubos atžvilgiu. Tiesa, ji stebima iš laivų ir lėktuvų, spaudžiama ekonominiai, kai kurie pabėgėliai supažindinami su karo mokslu... Tačiau visa tai ne tik nesulpnino Castro režimo, bet jį tik sutvirtino. Tos pusiau priemonės nepakenkė pa-

stangom Kubą paversti dinamiu revoliucijos centru visai lotynų Amerikai. Amerikiečių politika tik papiktino ir sąjungininkus ir neutraliuosius. Jie gali suprasti — aiškina Burnham — kad mes norime atsikratyti Castro. Tačiau jei mes to nesimame rimtai, o tik žaidžiame, kokią gi teisę mes turime padiktuoti kitiems, kokias paskolas jie gali duoti Kubai ar ką jų laivai gali vežti į tą salą ir ką ne?

Kubiečiai esą nelaimingi ir nepatenkinti, tačiau jie neturi jokios galimybės sukilti prieš Castro, kurį pašalinti galinti tik JAV greita ir techniškai virtuozinė akcija. Ir dėl to nekils joks karas, nes Chruščiovas nerizikuos Maskvos dėl Havanos.

Deja, NR atstovauja tik nežymios mažumos nuomonę, administracijai artimesnė yra NY Times pažiūra, kuri yra linkusi sakyti, kad jei kokiame krašte įsigali komunistinis režimas, dėl to jis pats kalta. Žinia, socialinės, ūkinės ir kultūrinės sąlygos turi didelės reikšmės. Kartais jos būna tokios, kad vienintelė valdymo forma pasilieka diktatūra. Jei tačiau toji diktatūra yra dešiniųjų, JAV „liberaliai“ nusiteikę viešosios nuomonės formuotojai dėl jos kelia didžiausią triukšmą. Tuo tarpu į komunistines diktatūras jie yra linkę žiūrėti, kaip į neišvengiamą blogį, kuris vis dėlto kada nors išeis į gerą!

Tokia pažiūra leido Castro įsigalėti Kuboje, kartu niekais paversdama grandiozinį velionio J. F. Kennedy planą sudaryti „santarvę progresui“ Amerikos kontinente. Dėl susidariusių sąlygų, kurias negalima pakeisti vienu užsimojimu, daugumoje lotynų Amerikos kraštų šios tokios tvarkos, kuri yra pirmoji sąlyga bent kokiam progresui, užtikrinančiu yra kariuomenės ar tiksliau, karininkų luomas. Daugumas jų supranta savo uždavinį ir atsakomybę. Tik Argentinos karininkai išgelbėjo savo kraštą ir nuo Pero no ir nuo komunistų diktatūrų. Ir Brazilijoje kariuomenė lieka pasuktinė viltis. (Apie būklę tame krašte šdomiai Dirvoje rašo J. Šatorius). Jau visai nekalbant apie mažesnius ir daugiau atsilikusius kraštus. Tiesa, karininkų diktatūra nėra idealus krašto valdymo būdas, tačiau kai kada, kuriam laikui, jis yra neišvengiamas. Ypač tada, kai alternatyva yra komunistinis režimas.

Komunistinio režimo, aiškina „liberaliai“ nusiteikę viešosios nuomonės formuotojai, galima išvengti socialinėm reformom. Tiesa, lotynų Amerikoje paprastai, šalia saujelės turingųjų, yra

minios beturčių. Jei tačiau tą turtą išdalinsi tarp visų gyventojų, jie praktiškai nepajus jokio pagerėjimo, nes jis tam vis dėlto per mažas. Ko trūksta tiems (Nukelta į 2 psl.)

V. ALSEIKA

Gruodžio 20 d. Vak. Vokietijoje, Frankfurte, prasidėjo viena pačių didžiųjų kacetinių žudynių — Auschwitzo byla.

Šių eilučių autoriui jau ilgęsi laiką tenka sekti tą bylą ir čia galima štai ką pastebėti: ji kelia tikrai mažą visuomenės susidomėjimą (nors dienraščiai skiria ir po kelias skiltis kasdien), daugeliui gyventojų tai — nemalonus prisiminimas, o patys nuosprendžiai kartais atrodo savotiški: sakytum, kaltinamieji aiškiai nusikalte, viskas kalba už jų nubaudimą bent kalėjimu ligi gyvos galvos (mirties bausmė Vokietijoje netaikoma), bet... žiūrėk, tie svarbieji nusi-

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* PREZIDENTAS JOHNSONAS savo metiniame pareiškime Kongresui (State of the Union address) iškėlė reikalą vykdyti prezidento Kennedžio programą "ne dėl galios ar užuojautos, bet todėl, kad ji gera". Jis pasisakė už griežtą civilinių teisių (integracijos) įstatymą, mokesčių sumažinimą ir medicinos pagalbą senesnio amžiaus žmonėms. Tą proga jis skelbė kovą skurdui, mokyklų, bibliotekų ir ligoninių nedateklui.

Pasisakęs už tvirtą paramą užsieniui, savo užsienio politikos tezes jis nusakė skelbdamas nusiginklavimo politiką, kuri bus detalčiau pasilyta Ženevos konferencijai. Konkretūs nusiginklavimo žygiai laikomi tikslu iššūkiu Kremliaus kalboms ir obalsiams apie taikos siekius.

Prezidento kalba Kongrese buvo priimta šilta, bet vėlesni komentarai parodė, kad dėl daugelio savo programos punktų jam teks susidurti su pajėgia opozicija.

* SOV. SĄJUNGA per spaudą ir radijo plačiai atpasakojo prez. Johnsono kalbą, susilaukiant nuo komentary. Tačiau gale neišvengta pastebėti, kad JAV nerodančios noro mažinti savo ginklavimosi pastangas, išskyrus tik tai, kad Johnsonas siekia tiksliau panaudoti tam reikalui skiriamas sumas.

* PREZIDENTO JOHNSONO kalbos kritikai mano, kad reikšią siekti finansinio stebuklo, kad įgyvendintų jo užsibrėžtą programą. Pietų valstijų senatoriai griežtai pasisako prieš integracijos programą. Daugeliui lieka neišdu, kokių būdu galima mažinti biudžeto deficitą, kartu plečiant vyriausybės finansinius įsipareigojimus.

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas JUOZAS KAPOČIUS prie savo 10 metų darbo vaisiaus.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS RŪPESČIAI

Pasikalbėjimas su leidėju Juozu Kapočium

Liet. Enciklopedijos XXIX tomo pasirodymas sutapo su LE leidimo dešimtmėčiu. Tai buvo metinis įvykis mūsų emigraciniame gyvenime, išleistų tomų kiekiu akivaizdžiai rodąs, kad LE leidėjo užsimojimas ir įsipareigojimas buvo ištesėtas beveik 100% — per dešimtį metų kasmet pasirodydavo po tris tomus (išskyrus porą metų, kai dėl įvairių priežasčių buvo išleista tik po dvi LE knygas).

LE leidinio pagrindiniai veiksniai yra redakcija, leidykla, bendradarbiai ir prenumeratoriai. Jeigu kuris tų veiksmų sušluobuoja — tuoj būna jaučiami sutrikimai gana sudėtingame LE lei-

dybos darbe. Pasiiekti darbo vaisiai teikia nemaža vilčių, kad stambesnių nesėkmių nebus, kad LE leidimo pabaigtuvių sulauksime 1965 m. Vadinasi, didžiajam kalnui perkopti būsime paaugę dvyliką metų! Turėdami prieš akis tas sąlygas, kuriomis LE yra leidžiama ir redaguojama, kiekvienam susipratusiam ir sąmoningam lietuviui to didelio darbo pabaigtuvės turėtų būti nuoširdžiai laukiama šventė.

Nors LE leidimas bėga į pabaigą, jos leidėjas J. Kapočius vis dar turi vienokių ir kitokių rūpesčių. LE dešimtmėčio proga buvo kreiptasi į jį su keletu klausimų, į kuriuos p. Kapočius mielai sutiko atsilipti.

-- Kaip Lietuvių Enciklopedijos leidimas eina jau įsibėgėjus dešimties metų patirtimi?

-- Po dešimties metų LE leidimas vienu atžvilgiu palengvėjo, kitu — pasunkėjo. Palengvėjo, nes įgijome patirties, o pasunkėjimo priežasčių daug, iš kurių norėčiau nurodyti bent porą svarbesnių.

Pradžioje daugelis turėjo nemažą idealistinio užsidedimo: rodos, kalnus nuverstų, tik duok... O vėliau, metai po metų, vieny tas užsidedimas pradėjo blėsti, o kiti "pavargome".

Vieni tikrai pavargome, nes visa dešimčia metų senstelėjome. Kiti "pavargome" visai dėl kitų priežasčių. Kai kurie "pavargusieji" taip kietai įmigo, kad net jau ir kelioliku laiškų nebegalima jų prikelsti. Jei jie atsibustų ir atsiliegtų, palengvėtų leidyklos ir redakcijos darbas.

-- Kaip arti LE leidimo pabaiga, o gal jis nusitęs dar kelis

metus, ypač ruošiant papildymus, apimančius įvairius laiko kitumus?

-- Artėjame visai prie galo. Visi trys redaktoriai ruošia baigiamuosius tomus ir papildymus. Dr. J. Puzinas užbaigia savo darbą T raide, Pr. Čepėnas baigia U-V.W raidėmis, o dr. J. Girnius Z-Ž raidėmis. Dr. V. Maciūnas (Nukelta į 2 psl.)

Minint Lietuvos Prezidento Antano Smetonos mirties 20 metų sukaktį, našlė Sofija Smetonienė iš Lietuvos Atstovo Washingtonė J. Kajecko gavo sekančio turinio laikraštį:

LITHUANIAN LEGATION
WASHINGTON, D. C.

J. M.
Poniai S. Smetonienė,
1704 Lee Road,
Cleveland Heights 18, OHIO.

1964. I. 4d.

Didžiai Gerbiamoji, Malonioji Ponia,

Laikas laiką veja. Jis spėjo prisivytį ir dvidešimties metų sukaktį nuo Lietuvos Valstybės Prezidento, Pono Antano Smetonos, mirties. O, rodos, tas tragiškas įvykis Veliūnį ištiko taip neseniai!

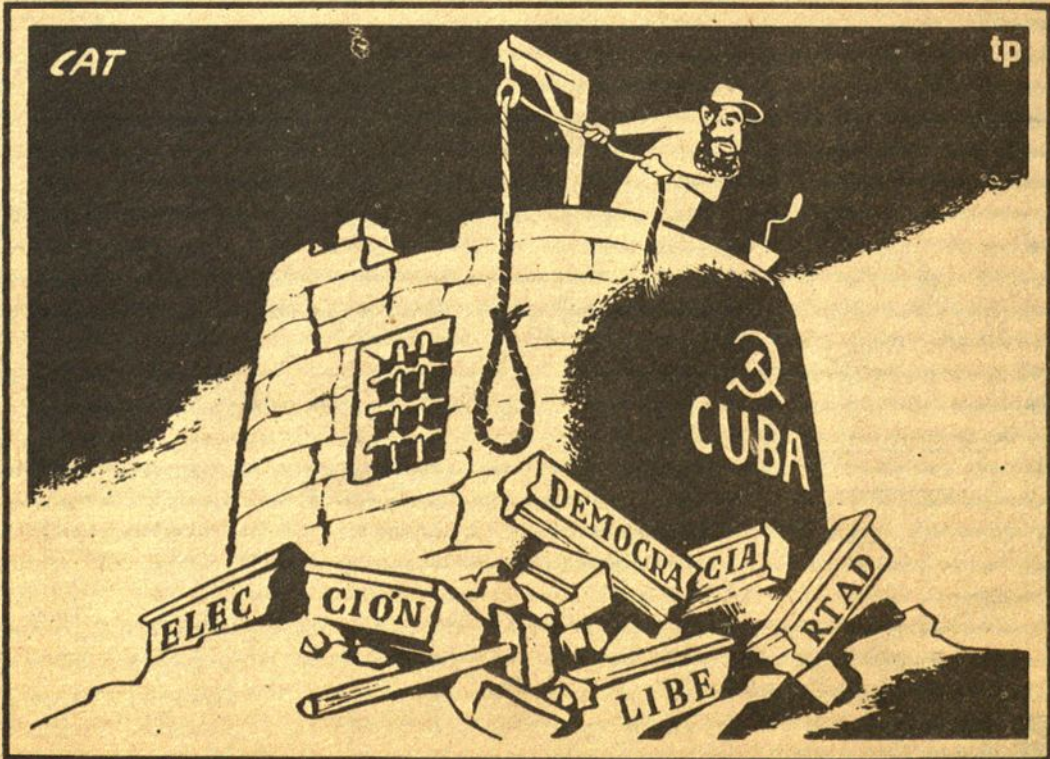
Mirties Angelas atėmė Jums vyrą. Šeima neteko tėvo. Lietuva neteko Valstybės Prezidento, Valstybės Vyro, Lietuvos Nepriklausomybės Pasiskelbimo Akto Signataro ir vieno iš svarbių Lietuvos valstybingumo simbolių. Lietuvių Tauta Veliūnės Antano Smetonos asmenyje neteko vyro, kuris nuo 1896 metų visą gyvenimą dėjo į jos plaušus ir puselejo tautiečių veiklą kultūrinėje, visuomeninėje ir politinėje srityse.

Lietuva neteko jo pačiu svarbiuju II-jo Pasaulinio Karo metu, kada dabartinis Lietuvos okupantas tiesė leteną antrą kartą ją okupuoti.

Su liūdesiu gyvai prisimenu Prezidento A. Smetonos su manimi paskutinę kelionę iš Harrisburgo, Pa. į Mt. Carmel, Pa. ir vėliau į Washingtoną, kur jis tuo metu planavo, didesnei Lietuvos naudai, įsikurti. Veliūnės perankstyvos mirties dvidešimties metų sukakties proga malonėkite priimti mano giliai nuoširdžią užuojautą Jums ir Jūsų artimiesiems. Raminkitės bent tuo, kad Veliūnės nuopelnai ir meilė Lietuvai jį peryveno. Jo atmintis tebėgyva tautiečių tarpe. Jo pasiaukimas ir darbai — tėvynės meilės pavyzdys. Jo paprastumas bei kuklumas — jo dvasios didingumo pažymys. Garbingasis Veliūnis įamžino savo vardą Lietuvos Valstybės istorijoje. Didžiausios užpernai turėjus garbės, Vasario 16 Dienos proga, aplankyti vietą, kur Veliūnis palaidotas ir jo atmintį pagerbti.

Gilia pagarba

J. Kajeckas
Lietuvos Atstovas

Komunizmo statyba...

PASKUTINĖS MUSSOLINIO GYVENIMO DIENOS (4)

NĖ VIENAS VOKIETIS NEPAKĖLĖ GINKLO...

Savo laiške žmonai Mussolini iš naujo priminė Valtelinę. Šis vardas jį persekiojo. Ar jis tikrai galvojo ten su savo juodmarškiniais įsitvirtinti, laukdamas mirties?

Tą naktį, atrodo, jis dar tuo tikėjo. Jis sakė, kad laukias penkių šimtų vyrų atvykstant iš Milano, pasiryžusių su juo kovoti iki paskutinės mirties valandos. Ministras Pavolini jam buvo pažadėjęs sudaryti tokį būrį. Bet valandos slinko ir nė vienas juodmarškinis nesirodė Comoje.

Staiga Mussolini pašoko įpykęs:

-- Aš pasitraukiu į kalnus su Come juodmarškiniais. Ar tai galimas dalykas, kad nebėra penkių šimtų vyrų, kurie mane pasėktų?

Aplink niekas neatsakė ir du-še nuleido galvą. Jis buvo vienišas. Tragiškai vienišas...

Naktis, Lt. Birzer, kuriam Hitleris pavedė saugoti Mussolini, miega. Staiga 4 val. ryto uždušęs sargybinis įbėgo į kambarį.

-- Mussolini nori išvykti. Jis jau sėda automobilį!

Birzer pašoko iš lovos, greitai apsirengė ir išbėgo į kiemą. Mussolini jau pasirodęs išvažiuoti.

Birzer, prisitartinęs, sumušė kulnėmis:

-- Duče, kaip jūs galite išvykti neapsėję savo apsaugos.

-- Prašau nutilti, -- pasakė Mussolini. -- Aš galiu daryti, kas man patinka. Pasitraukit iš kelio.

-- Bet negalite vykti be apsaugos -- užsispyrusiai kartojo Birzer.

Tuo metu įsiterpė maršalas Graziani.

-- Pasitraukit iš kelio! Duče gali daryti kas jam patinka!

Birzer atsisuko į savo SS, kurie jau laukė šalimais automobilyje. Vyrai iššoko ir pastoj ant stoties automatus. Birzer atsistojo tarp jų. Hitleris jam buvo pavedęs Mussolinio neišleisti iš akių ir jis tą vykdė kairišką užsispyrimu.

Prisitartinęs prie Mussolinio, iš naujo sumušė kulnėmis.

-- Duče, dabar mes galime vykti.

Mussolini, nė žodžio nesakydamas, užėmė vietą automobilyje,

padarydamas ranka beviltiško sutikimo ženklą. Jis žinojo, kad dabar yra tik belaisvis savo sąjungininkų.

Rytą vilkstinė sustojo prie Menaggio, Come ežero pakrantėje. Prieš pietus jį pasiekė Grandolą, paskui grįžo į Menaggio. Atrodė, kad vilkstinė suka ratu. Visiems Mussolini kartojo, kad laukia Pavolini ir aišku niekas nesirodė. Menaggio miestelyje Mussolini rado Clarą Petacci. Nusivylęs vyrais, jis buvo sujaukęs savo meilužės ištikimybę.

Pagalau, balandžio 27 d. rytą, Pavolini atvyko, bet vienas. Garsioji jo vilkstinė iš penkių šimtų vyrų tikrumoje visai negzistavo.

Dabar apie įsitvirtinimą Valteline reikėjo užmiršti ir visiems rūpėjo išgelbėti savo kailį. Palengva aplinkiniams keliais vilkstinė kėlėsi prie Šveicarijos sienos. Neprisipažįstant palydovams ir sau, vis dėlto Mussolinio tikrasis tikslas buvo Šveicarija.

Ne kartą prieš tai jis buvo sakęs:

-- Aš esu Lausannos garbės pilietis.

Ir daugiau nieko. Ši vienintelė frazė buvo jo minčių atidengėja.

Aplink save Mussolini turėjo tik penkis ar šešis milicininkus ir keletą fašistų vadų. Vilkstinė susidėjo iš vieno šarvuoto ir trijų didelių automobilių. Tai viskas.

Dangus buvo pilkas. Netoli Menaggio netikėtai sustojo su vokiečių vilkstinė, kuri taip pat traukė į šiaurę. Ji susidėjo iš dvidešimties sunkvežimių. Abi vilkstinės susijungė ir tęsė kelią toliau.

Kiek vėliau Mussolinis persėdė o į vieną vokiečių sunkvežimį. Apylinkėje siautė partizanai ir buvo saugiau sėdėti tarp vokiečių karių. Clara Petacci sekė automobilyje drauge su savo broliu Marcello.

Apie pusiaudienį, netoli Dango miestelio, vilkstinė staiga sustojo.

Kas atsitiko? Kelias buvo uždarytas. Vokiečiai karininkai išlipo iš automobilių. Už barikadų stovėjo ginkluoti civiliai. Tai 52 Garibaldi brigados partizanai. Jų viršininkas Bellini del Stelle ir tolas Lazzari, kuris save vadino Bill, išėjo į priekį. Jiems, esą pavesta kontroliuoti vokiečių kariuomenės pravažiavimą.

Tikrumoje partizanų jėgos buvo per silpnos, kad sulaukyti šią stiprią, gerai ginkluotą šimto žmonių vilkstinę. Partizanų buvo vos aštuoniolika!

Bet Pedro pareiškė, kad užnugary esančios didelės jėgos ir instrukcijos griežtos: pagal Milano susitarimą leidžiama praleisti tik vienus vokiečius, tad turi būti visi griežtai patikrinti, kad nesislėptų italai.

Vilkstinės vadas nacių majoras davė sutikimą. Tokioje padėtyje ką reikėtų priešintis? Vokiečių karininkai net patys palydėjo italų partizanų prie automobilių kratai. Tie rūpestingai viską kratė. Jie išlaipino Marcello Petacci ir jo seserį ir nusivyrė už barikadų. Clara buvo apsirengusi pilku kostiumėliu ir išlipdama iš automobilio pasėmė savo minko kailinius, užsėmė ant pečių. Krata buvo darba.

Didesnės uždario galimybės pavilioja daugiau kapitalų. Kurį laiką tai reikš platesnių masių išnaudojimą, tačiau ir komunistinis režimas platesniam masėm atneša tik vargą ir išnaudojimą. Tokie kolchozininkai sovietijoje nemažiau išnaudojami už kavos plantacijų darbininkus Brazilijoje. Ir čia, ir ten jie sutinka su savo likimu, nusilenkdami jėgai. Jei tačiau kapitalizmas vis dėlto ilgainiui atneša masinį gerbūvį, kaip JAV ir Vakarų Europoje, komunistas reiškia nuolatinį vargą. Tuo tarpu kolchozininkų būklė sovietijoje nepagerėjo nuo pat revoliucijos pradžios.

Iš viso to lotynų Amerikos galvosūkio, kuris sudarys nemažai rūpesčių Washingtono administracijai, ypač rinkiminiais metais, sprendimas sifosis toks: pirmučiausia reikia sutvarkyti Kubą. Ją sutvarkius, daugelis kitų lotynų Amerikos kraštų problemų ilgainiui išsispręs pačios, įgalinus ūkinę pažangą.

padarydamas ranka beviltiško sutikimo ženklą. Jis žinojo, kad dabar yra tik belaisvis savo sąjungininkų.

Rytą vilkstinė sustojo prie Menaggio, Come ežero pakrantėje. Prieš pietus jį pasiekė Grandolą, paskui grįžo į Menaggio. Atrodė, kad vilkstinė suka ratu. Visiems Mussolini kartojo, kad laukia Pavolini ir aišku niekas nesirodė. Menaggio miestelyje Mussolini rado Clarą Petacci. Nusivylęs vyrais, jis buvo sujaukęs savo meilužės ištikimybę.

Pagalau, balandžio 27 d. rytą, Pavolini atvyko, bet vienas. Garsioji jo vilkstinė iš penkių šimtų vyrų tikrumoje visai negzistavo.

Dabar apie įsitvirtinimą Valteline reikėjo užmiršti ir visiems rūpėjo išgelbėti savo kailį. Palengva aplinkiniams keliais vilkstinė kėlėsi prie Šveicarijos sienos. Neprisipažįstant palydovams ir sau, vis dėlto Mussolinio tikrasis tikslas buvo Šveicarija.

Ne kartą prieš tai jis buvo sakęs:

-- Aš esu Lausannos garbės pilietis.

Ir daugiau nieko. Ši vienintelė frazė buvo jo minčių atidengėja.

Aplink save Mussolini turėjo tik penkis ar šešis milicininkus ir keletą fašistų vadų. Vilkstinė susidėjo iš vieno šarvuoto ir trijų didelių automobilių. Tai viskas.

Dangus buvo pilkas. Netoli Menaggio netikėtai sustojo su vokiečių vilkstinė, kuri taip pat traukė į šiaurę. Ji susidėjo iš dvidešimties sunkvežimių. Abi vilkstinės susijungė ir tęsė kelią toliau.

Kiek vėliau Mussolinis persėdė o į vieną vokiečių sunkvežimį. Apylinkėje siautė partizanai ir buvo saugiau sėdėti tarp vokiečių karių. Clara Petacci sekė automobilyje drauge su savo broliu Marcello.

Apie pusiaudienį, netoli Dango miestelio, vilkstinė staiga sustojo.

Kas atsitiko? Kelias buvo uždarytas. Vokiečiai karininkai išlipo iš automobilių. Už barikadų stovėjo ginkluoti civiliai. Tai 52 Garibaldi brigados partizanai. Jų viršininkas Bellini del Stelle ir tolas Lazzari, kuris save vadino Bill, išėjo į priekį. Jiems, esą pavesta kontroliuoti vokiečių kariuomenės pravažiavimą.

Tikrumoje partizanų jėgos buvo per silpnos, kad sulaukyti šią stiprią, gerai ginkluotą šimto žmonių vilkstinę. Partizanų buvo vos aštuoniolika!

Bet Pedro pareiškė, kad užnugary esančios didelės jėgos ir instrukcijos griežtos: pagal Milano susitarimą leidžiama praleisti tik vienus vokiečius, tad turi būti visi griežtai patikrinti, kad nesislėptų italai.

Vilkstinės vadas nacių majoras davė sutikimą. Tokioje padėtyje ką reikėtų priešintis? Vokiečių karininkai net patys palydėjo italų partizanų prie automobilių kratai. Tie rūpestingai viską kratė. Jie išlaipino Marcello Petacci ir jo seserį ir nusivyrė už barikadų. Clara buvo apsirengusi pilku kostiumėliu ir išlipdama iš automobilio pasėmė savo minko kailinius, užsėmė ant pečių. Krata buvo darba.

Didesnės uždario galimybės pavilioja daugiau kapitalų. Kurį laiką tai reikš platesnių masių išnaudojimą, tačiau ir komunistinis režimas platesniam masėm atneša tik vargą ir išnaudojimą. Tokie kolchozininkai sovietijoje nemažiau išnaudojami už kavos plantacijų darbininkus Brazilijoje. Ir čia, ir ten jie sutinka su savo likimu, nusilenkdami jėgai. Jei tačiau kapitalizmas vis dėlto ilgainiui atneša masinį gerbūvį, kaip JAV ir Vakarų Europoje, komunistas reiškia nuolatinį vargą. Tuo tarpu kolchozininkų būklė sovietijoje nepagerėjo nuo pat revoliucijos pradžios.

Iš viso to lotynų Amerikos galvosūkio, kuris sudarys nemažai rūpesčių Washingtono administracijai, ypač rinkiminiais metais, sprendimas sifosis toks: pirmučiausia reikia sutvarkyti Kubą. Ją sutvarkius, daugelis kitų lotynų Amerikos kraštų problemų ilgainiui išsispręs pačios, įgalinus ūkinę pažangą.

padarydamas ranka beviltiško sutikimo ženklą. Jis žinojo, kad dabar yra tik belaisvis savo sąjungininkų.

Rytą vilkstinė sustojo prie Menaggio, Come ežero pakrantėje. Prieš pietus jį pasiekė Grandolą, paskui grįžo į Menaggio. Atrodė, kad vilkstinė suka ratu. Visiems Mussolini kartojo, kad laukia Pavolini ir aišku niekas nesirodė. Menaggio miestelyje Mussolini rado Clarą Petacci. Nusivylęs vyrais, jis buvo sujaukęs savo meilužės ištikimybę.

Pagalau, balandžio 27 d. rytą, Pavolini atvyko, bet vienas. Garsioji jo vilkstinė iš penkių šimtų vyrų tikrumoje visai negzistavo.

Dabar apie įsitvirtinimą Valteline reikėjo užmiršti ir visiems rūpėjo išgelbėti savo kailį. Palengva aplinkiniams keliais vilkstinė kėlėsi prie Šveicarijos sienos. Neprisipažįstant palydovams ir sau, vis dėlto Mussolinio tikrasis tikslas buvo Šveicarija.

Ne kartą prieš tai jis buvo sakęs:

-- Aš esu Lausannos garbės pilietis.

Ir daugiau nieko. Ši vienintelė frazė buvo jo minčių atidengėja.

Aplink save Mussolini turėjo tik penkis ar šešis milicininkus ir keletą fašistų vadų. Vilkstinė susidėjo iš vieno šarvuoto ir trijų didelių automobilių. Tai viskas.

Dangus buvo pilkas. Netoli Menaggio netikėtai sustojo su vokiečių vilkstinė, kuri taip pat traukė į šiaurę. Ji susidėjo iš dvidešimties sunkvežimių. Abi vilkstinės susijungė ir tęsė kelią toliau.

Kiek vėliau Mussolinis persėdė o į vieną vokiečių sunkvežimį. Apylinkėje siautė partizanai ir buvo saugiau sėdėti tarp vokiečių karių. Clara Petacci sekė automobilyje drauge su savo broliu Marcello.

Apie pusiaudienį, netoli Dango miestelio, vilkstinė staiga sustojo.

Kas atsitiko? Kelias buvo uždarytas. Vokiečiai karininkai išlipo iš automobilių. Už barikadų stovėjo ginkluoti civiliai. Tai 52 Garibaldi brigados partizanai. Jų viršininkas Bellini del Stelle ir tolas Lazzari, kuris save vadino Bill, išėjo į priekį. Jiems, esą pavesta kontroliuoti vokiečių kariuomenės pravažiavimą.

Tikrumoje partizanų jėgos buvo per silpnos, kad sulaukyti šią stiprią, gerai ginkluotą šimto žmonių vilkstinę. Partizanų buvo vos aštuoniolika!

Bet Pedro pareiškė, kad užnugary esančios didelės jėgos ir instrukcijos griežtos: pagal Milano susitarimą leidžiama praleisti tik vienus vokiečius, tad turi būti visi griežtai patikrinti, kad nesislėptų italai.

Vilkstinės vadas nacių majoras davė sutikimą. Tokioje padėtyje ką reikėtų priešintis? Vokiečių karininkai net patys palydėjo italų partizanų prie automobilių kratai. Tie rūpestingai viską kratė. Jie išlaipino Marcello Petacci ir jo seserį ir nusivyrė už barikadų. Clara buvo apsirengusi pilku kostiumėliu ir išlipdama iš automobilio pasėmė savo minko kailinius, užsėmė ant pečių. Krata buvo darba.

Didesnės uždario galimybės pavilioja daugiau kapitalų. Kurį laiką tai reikš platesnių masių išnaudojimą, tačiau ir komunistinis režimas platesniam masėm atneša tik vargą ir išnaudojimą. Tokie kolchozininkai sovietijoje nemažiau išnaudojami už kavos plantacijų darbininkus Brazilijoje. Ir čia, ir ten jie sutinka su savo likimu, nusilenkdami jėgai. Jei tačiau kapitalizmas vis dėlto ilgainiui atneša masinį gerbūvį, kaip JAV ir Vakarų Europoje, komunistas reiškia nuolatinį vargą. Tuo tarpu kolchozininkų būklė sovietijoje nepagerėjo nuo pat revoliucijos pradžios.

Iš viso to lotynų Amerikos galvosūkio, kuris sudarys nemažai rūpesčių Washingtono administracijai, ypač rinkiminiais metais, sprendimas sifosis toks: pirmučiausia reikia sutvarkyti Kubą. Ją sutvarkius, daugelis kitų lotynų Amerikos kraštų problemų ilgainiui išsispręs pačios, įgalinus ūkinę pažangą.

padarydamas ranka beviltiško sutikimo ženklą. Jis žinojo, kad dabar yra tik belaisvis savo sąjungininkų.

Rytą vilkstinė sustojo prie Menaggio, Come ežero pakrantėje. Prieš pietus jį pasiekė Grandolą, paskui grįžo į Menaggio. Atrodė, kad vilkstinė suka ratu. Visiems Mussolini kartojo, kad laukia Pavolini ir aišku niekas nesirodė. Menaggio miestelyje Mussolini rado Clarą Petacci. Nusivylęs vyrais, jis buvo sujaukęs savo meilužės ištikimybę.

Pagalau, balandžio 27 d. rytą, Pavolini atvyko, bet vienas. Garsioji jo vilkstinė iš penkių šimtų vyrų tikrumoje visai negzistavo.

Dabar apie įsitvirtinimą Valteline reikėjo užmiršti ir visiems rūpėjo išgelbėti savo kailį. Palengva aplinkiniams keliais vilkstinė kėlėsi prie Šveicarijos sienos. Neprisipažįstant palydovams ir sau, vis dėlto Mussolinio tikrasis tikslas buvo Šveicarija.

Ne kartą prieš tai jis buvo sakęs:

-- Aš esu Lausannos garbės pilietis.

Ir daugiau nieko. Ši vienintelė frazė buvo jo minčių atidengėja.

Aplink save Mussolini turėjo tik penkis ar šešis milicininkus ir keletą fašistų vadų. Vilkstinė susidėjo iš vieno šarvuoto ir trijų didelių automobilių. Tai viskas.

Dangus buvo pilkas. Netoli Menaggio netikėtai sustojo su vokiečių vilkstinė, kuri taip pat traukė į šiaurę. Ji susidėjo iš dvidešimties sunkvežimių. Abi vilkstinės susijungė ir tęsė kelią toliau.

Kiek vėliau Mussolinis persėdė o į vieną vokiečių sunkvežimį. Apylinkėje siautė partizanai ir buvo saugiau sėdėti tarp vokiečių karių. Clara Petacci sekė automobilyje drauge su savo broliu Marcello.

Apie pusiaudienį, netoli Dango miestelio, vilkstinė staiga sustojo.

Kas atsitiko? Kelias buvo uždarytas. Vokiečiai karininkai išlipo iš automobilių. Už barikadų stovėjo ginkluoti civiliai. Tai 52 Garibaldi brigados partizanai. Jų viršininkas Bellini del Stelle ir tolas Lazzari, kuris save vadino Bill, išėjo į priekį. Jiems, esą pavesta kontroliuoti vokiečių kariuomenės pravažiavimą.

Tikrumoje partizanų jėgos buvo per silpnos, kad sulaukyti šią stiprią, gerai ginkluotą šimto žmonių vilkstinę. Partizanų buvo vos aštuoniolika!

Bet Pedro pareiškė, kad užnugary esančios didelės jėgos ir instrukcijos griežtos: pagal Milano susitarimą leidžiama praleisti tik vienus vokiečius, tad turi būti visi griežtai patikrinti, kad nesislėptų italai.

Vilkstinės vadas nacių majoras davė sutikimą. Tokioje padėtyje ką reikėtų priešintis? Vokiečių karininkai net patys palydėjo italų partizanų prie automobilių kratai. Tie rūpestingai viską kratė. Jie išlaipino Marcello Petacci ir jo seserį ir nusivyrė už barikadų. Clara buvo apsirengusi pilku kostiumėliu ir išlipdama iš automobilio pasėmė savo minko kailinius, užsėmė ant pečių. Krata buvo darba.

Didesnės uždario galimybės pavilioja daugiau kapitalų. Kurį laiką tai reikš platesnių masių išnaudojimą, tačiau ir komunistinis režimas platesniam masėm atneša tik vargą ir išnaudojimą. Tokie kolchozininkai sovietijoje nemažiau išnaudojami už kavos plantacijų darbininkus Brazilijoje. Ir čia, ir ten jie sutinka su savo likimu, nusilenkdami jėgai. Jei tačiau kapitalizmas vis dėlto ilgainiui atneša masinį gerbūvį, kaip JAV ir Vakarų Europoje, komunistas reiškia nuolatinį vargą. Tuo tarpu kolchozininkų būklė sovietijoje nepagerėjo nuo pat revoliucijos pradžios.

Iš viso to lotynų Amerikos galvosūkio, kuris sudarys nemažai rūpesčių Washingtono administracijai, ypač rinkiminiais metais, sprendimas sifosis toks: pirmučiausia reikia sutvarkyti Kubą. Ją sutvarkius, daugelis kitų lotynų Amerikos kraštų problemų ilgainiui išsispręs pačios, įgalinus ūkinę pažangą.

padarydamas ranka beviltiško sutikimo ženklą. Jis žinojo, kad dabar yra tik belaisvis savo sąjungininkų.

Rytą vilkstinė sustojo prie Menaggio, Come ežero pakrantėje. Prieš pietus jį pasiekė Grandolą, paskui grįžo į Menaggio. Atrodė, kad vilkstinė suka ratu. Visiems Mussolini kartojo, kad laukia Pavolini ir aišku niekas nesirodė. Menaggio miestelyje Mussolini rado Clarą Petacci. Nusivylęs vyrais, jis buvo sujaukęs savo meilužės ištikimybę.

Pagalau, balandžio 27 d. rytą, Pavolini atvyko, bet vienas. Garsioji jo vilkstinė iš penkių šimtų vyrų tikrumoje visai negzistavo.

Dabar apie įsitvirtinimą Valteline reikėjo užmiršti ir visiems rūpėjo išgelbėti savo kailį. Palengva aplinkiniams keliais vilkstinė kėlėsi prie Šveicarijos sienos. Neprisipažįstant palydovams ir sau, vis dėlto Mussolinio tikrasis tikslas buvo Šveicarija.

Ne kartą prieš tai jis buvo sakęs:

-- Aš esu Lausannos garbės pilietis.

Ir daugiau nieko. Ši vienintelė frazė buvo jo minčių atidengėja.

Aplink save Mussolini turėjo tik penkis ar šešis milicininkus ir keletą fašistų vadų. Vilkstinė susidėjo iš vieno šarvuoto ir trijų didelių automobilių. Tai viskas.

Dangus buvo pilkas. Netoli Menaggio netikėtai sustojo su vokiečių vilkstinė, kuri taip pat traukė į šiaurę. Ji susidėjo iš dvidešimties sunkvežimių. Abi vilkstinės susijungė ir tęsė kelią toliau.

Kiek vėliau Mussolinis persėdė o į vieną vokiečių sunkvežimį. Apylinkėje siautė partizanai ir buvo saugiau sėdėti tarp vokiečių karių. Clara Petacci sekė automobilyje drauge su savo broliu Marcello.

Apie pusiaudienį, netoli Dango miestelio, vilkstinė staiga sustojo.

Kas atsitiko? Kelias buvo uždarytas. Vokiečiai karininkai išlipo iš automobilių. Už barikadų stovėjo ginkluoti civiliai. Tai 52 Garibaldi brigados partizanai. Jų viršininkas Bellini del Stelle ir tolas Lazzari, kuris save vadino Bill, išėjo į priekį. Jiems, esą pavesta kontroliuoti vokiečių kariuomenės pravažiavimą.

tesžiama toliau. Pirmame sunkvežimyje nieko įtartino. Antrame sunkvežimyje irgi nieko. Trečiame sunkvežimyje sėdėjo šeši vokiečių kareiviai parodė savo dokumentus. Septintasis sunkvežimio gilumoje, užsimitęs feldwebelio apsiaustą ir šalną ant galvos, atrodė snaudė.

-- Kaputt, -- pasakė jaunas leitenantas, -- jis girtas.

Bet partizanai Ortelli ir Peralli pastebėjo, kad tas kareivis turi labai geros odos batus ir yra užsidėjęs saulės akinius, kai nebuvo saulės.

Kad būtų ramiau ant sąžinės, vienas partizanų suriko:

-- Heraus! Išlipk!

Žmogus pasikėlė ir sunkiai išlipo. Vienas partizanų dar padavė jam ranką, kad lengviau galėtų nultipti. Kitas partizanų nesivaržydamas nuėmė jam akinius.

Staiga nustebo.

-- Kaip! Tai jūs, Ekselencija!

Kitame numeryje: CLARA NORI PASILIKT SU MUSSOLINI...

KACETINĖ BYLA...

(Atkelta iš 1 psl.)

kaltėliai išteisinami ar nubaudžiami mažomis bausmėmis.

Gruodžio mėn. su kelių mėnesių pavėlavimu Frankfurte, istoriškoje aplinkoje -- rotušėje -- prasidėjusioje byloje nebėra paties svarbiausio dalyvo, paskutinio Auschwitzo koncentracijos stovyklos viršininko Richard Baer -- jis buvo tardyto žinioje ir praėjusią vasarą mirė. Dabar teisiami 22 asmenys, daugumoje buvę SS antraeiliai pareigūnai. Kai kurie šių jau mirė, kai kurie pasišalinę už sieną (pvz., žinomas to kacetų gydytojas J. Mengele).

Vieno teismo metu Vokietijoje, Verden vietovėje, teismo pirmininkas buvo šitaip kalbėjęs: "Po 20 metų jau nėra toks didelis atgailos reikalas. Pats laikas užmiršti skraiste apdengę aukų kančias ir jų artimųjų ašaras". O tuo tarpu Frankfurte, garbingoje Roemer salėje, prasidėjusi byla, sutraukusi daug spaudos bei radio atstovų, kaip tik bus šalinumetusi tą teisėjo paminėtą skraistę. Apie aukų kančias dar prokuratūros darbo metu buvo apklausiama per 1000 liudytojų. Iš viso esama 88 bylos knygos -- dokumentai, o 700 lapų kaltinamasis aktas taip pat jau kalba, kad tos kacetinės dienos dar nesančios apgaubtos užmiršties skraistėmis. Mūsų visuomenėi turėtų būti įdomu, kad vienu iš Auschwitzo (tai suvokietintas Lenkijos vietovės Oswiecim pavadinimas) kacetininkų yra buvęs lietuviškų veiksmų politikas Vaclovas Sidzikauskas.

Kiek žuvo nacinio režimo aukų Auschwitzo stovykloje? Daugiaus kaip du pusę milijono! Daugiausia aukų buvo įvairių europinių kraštų žydų tarpe, toliau sekė lenkai ir čigonai, čekai ir rusų karo belaisviai. Jau mažesnis kitų tautybių kacetininkų nušimtis.

Kas tie 22 SS vyrai, dabar teisiami Frankfurte teisme? Tai įvairaus amžiaus ir išsilavinimo vyrai ir visus juos stegia sunkūs kaltinimai, o kai kurie jų pasižymėdavo nepaprastu sadizmuaukas kankinant. Čia būdinga tai,

kad jų dalis, apie pusę, ligšiol buvo laisvi. Jų jauniausiam dabar 40 metų amžiaus, o kitų amžiaus vidurkis maždaug daugiau 50 m., tad nusikaltimų metais jie turėjo per 30 metų amž. Esama ir vyresnių, dabar jau pasiekusių 60 m. amž. Kaltinamųjų tarpe keli gydytojai ir vienas vaistininkas, net ir pastaruju metu buvęs valstinės savininku Geoppingeno mieste, Wuerttembergo krašte. Taip, tai didelė byla ir teismui nebus lengva tiksliai nustatyti kiekvieno kaltinamojo kaltės apimtį. Tačiau liudytojų parodymai, būklė tikri, atskleidžia siaubingą milijonų žmonių išžudymo -- vadinamose dujų kameros, panaudojant "Zyklon B" priemonę -- vaizdą.

Kodėl byla vyksta Frankfurte? Pasirodo, čia atsitiktinumo reikalas. 1945 m. degant Breslau miesto (dabartinio lenkų Wrocławo) tvirtovei, į liepsnas pakliuvo ir SS-ų teismas. Vėjas gavėmės blaškė teismo bylas ir niekas tais popieriais nesirūpino. Tačiau tais popieriais susirūpino tuomet mieste buvęs kacetininkas Emil Vulkan. Jis juos įsiklėso į kišenę ir vėliau gyvenimo vingiai jį nuvedė į Frankfurtą ties Mainu. Vieno laikraščio redakcijoje tas Vulkanas prasarė apie jo laimikį Breslau gatvėse ir kai tie popieriai buvo išvirti, pasirodė, kad tai Auschwitzo kacetų sušaudymų aktai. Visi dokumentai vėliau pakliuvo į Hesseno kraštą (kur ir Frankfurto) generalinio prokuroro dr. Fritz Bauerio rankas. Ir taip buvo pradėtas pirmasis dabar Frankfurte vykstančios bylos veiksmas.

Tai didelio masto byla, tačiau 22 kaltinamieji tai tik nedidelė dalis tų SS vyrų, dirbusių ir valdžiusių siaubingą Auschwitzo - Oswiecimo koncentracijos stovyklą. Pagal tarptautinio Auschwitzo Komiteto pirmininko, gyvenančio Vienoje -- Hermanno Langbeino duomenis, prieš karo pabaigą tame kacetų pareigūnų skaičius buvo siekęs net 3,000 SS vyrų. Jų dalis po karo buvo nuteisti ir (daugumoje) jau pakarti Lenkijoje, kitai daliai nepavyko įrodyti kaltės. Du svarbūs kaltininkai -- abu kacetų gydytojai Dr. Josef Mengele ir Dr. Horst Schumann pasislėpė užsieny, vienas, manoma, Pietų Amerikoje, o antrasis -- naujoje Ghanos valstybėje. Bonnos vyriausybė dariusi žygių, kad būtų išduoti žymieji nusikaltėliai, tačiau visos pastangos nuėjusios vėjais.

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ANTANO SMETONOS MINTYS

1914 m. pradėjęs redaguoti dvisavaitinį Vairą, jau pirmame vadamajame Antanas Smetona išdėstė savo pažintus į srovių santykius su tauta ir jos kultūra. --

"Kaip tos paversmės, žiurkšniais ištryškusias iš požemio gelmių, ranguodamos skubiai upeliams bėga, tartum ieškodamos gimto gaivalo, ir pagaliau sutampa plačion vandens vagon ir jau sudaro didžiulį upę, -- taip ir mūsų visuomenės srovės, pasiveržusios pro daugybę įvairiausių kliūčių, kiekviena savo ribomis tekėdama, galiausiai turi susieiti vienoj tekėn, jei norime būti tauta, o ne išklydusi minia be vieningos sąmonės. Nenustoja mažieji upeliai savitumo, apstingai pildydami vandenim savo motiną -- upę, nenustos savaimės ir lietuvių srovės, gausiai tiekdamos savo motinai tautai, ko ji privalo, kuo ji yra gyva. Ta mūsų bendroji vaga, kurios negali išsilenkti nė viena srovė, jei tik nebijo skyriniam pasilikusi išsekti, yra lietuvių kultūra, plačiausia to žodžio reikšmė tarant".

Antanas Smetona, kaip prieš tai Viltijje, taip toliau dirbant Vaire, ypatingą dėmesį kreipė ne tiek į medžiaginius, kiek į lietuvių sielos kultūros reikalus, nes "nuo mūsų inteligentų sielos bei dvasios atgimimo pareina visos tautos atgimimas. Inteligentiya yra minios druska, daugiau idealizmo iš viršaus apačion! Bet jis nes lengvai pasiekiamas. Norėdami kitus reformuoti, privalome patys save auklėti: tik tada busime išpildę inteligentų pareigą".

Tuo klausimu plačiau pasisakydamas, Antanas Smetona Vaire toliau rašo:

"Mūsų inteligentams labiausiai trūksta tvirto būdo ir stangaus charakterio. Visa publicistų domė, šikios ar tokios linkmės, buvo kreipama į kitų taisyklę, į kitų dorinimą, ir buvo visai pamirštas inteligento asmens vidus. Per daug buvo daikomasi aplinkui ir židrima iš kitų, permaža gilinamasi savin ir nieko nereikalaujama iš savęs, dėl to ir asmens sielos kultūra apšleista. Per daug buvo pasitikima iš kitur atėjusiais obalsiais: jų vertė privalo tikrinimo".

Kilus pasauliniam karui, pirmo eilės atsidūrė Lietuvos laisvės klausimai. Ne todėl, kad ir anksčiau jie būtų buvę antraeiliais, bet todėl, kad, anot Antano Smetonos:

"mes vėtra ejome, o šandien patys esame patekę sūkūrin. Tada veržėmės į visas puses, teorių aukštibėse sklindėme, skelbėme palaidą individualizmą su jam privaloma 'diferenciacija', sektomis būrėmės ir didžiavomės nesąjaušius į kitus, nestengusius prasimantį savotiško katekizmo. Nūdien kitaip! Visų rimtas, dargi rūstus ūpas, norime būti nepartiniai, norime spiestis krūvon, iš teorių esame nusileidę praktikon, stengiamės nutverti gyvenimo pulsą ir jį pagreitinti. Vienybės obalsis ima viršų".

"Negana to ar kito norėti, negana aukšti idealai statyti. Tai padaryti lengva. Visų sunkiausia yra pasistatyti toks idealas, kurs yra aukštas ir betgi įmanomas, galimas. Lietuva privalo laisvės, lietuvių trokšta geresnės ateities, tai visi žinome. Bet kokia forma, kokiomis sąlygomis ta laisvė gali įsikūnyti, kiek mes esame ją priaukę, tai pareina ne vien iš nepastovių aplinkybių, kurių negalime kol kas numatyti, bet ir nuo mūsų vidujos kultūros ir nuo mūsų mokėjimo susiklausyti". -- taip 1914 metais, taigi, lygiai prieš 50 metų, bylojo Antanas Smetona.

Kaip matome, tos mintys nėra nustosios savo aktualumo ir šandien.

(A. Smetonos mintys pasiskolintos iš A. Merklio spaudai ruošiamos monografijos)

LAIŠKAI

AMERIKOS BALSO ŽIRKLĖS KERPA KREIVAI IR IŠILGAI

Brooklyno Darbininkas (1963, 12, 31 d. 88 nr.) in extenso paskelbė Lietuvos atstovo Washingtono J. Kajecko žodį lietuvių Lietuvai, pasakytą Kalėdų šventės proga per Amerikos Balso radiją.

Kiek Kalėdų dieną iš tos (Darbininke paskelbtos) J. Kajecko kalbos -- "Garbingos tėvynės garbingiems tautiečiams" Lietuvoje nubiros? -- Lygiai 26 eilutės: 2-ji, 3-ji ir 4-ji teksto pas-traipos!

Taigi, po popiežiaus, vyskupo Brizgio, kun. dr. M. Kavolio ilgy kalbų (o tai jau yra dvasiškų Lietuvoje veiklos užgrobi-mas), transliaciją į Lietuvą buvo leista 26-om eilutėm užbaigti J. Kajeckui. Žinoma, nieko nebūtų atsitikę, jei Lietuvos atstovo žodis Lietuvai, koks jis yra paskelbtas Darbininke, ir visas būtų buvęs pertransliuotas. Dabar, kai iš kalbos buvo atsikirpta tik eilutės, išėjo nei kalba, nei sveikinimas.

Kaip taip galėjo nutikti -- sunku pasakyti. A. Balso žirklės ne mūsų rankose. Viena tik yra aišku: Kalėdų dieną A. Balso į Lietuvą transliuotos programos turėtų pavydėti net Vatikano radijas.

Kai tokie dalykai vyksta, viena galėtume pageidauti: iškvies-

tieji ar patys besiveržiantieji per radiją kalbėti, privalėtų iš anksto su radijo vadovybėmis susitar-ti, pareiškiant, -- kad paruošta kalba būtų pertransliuota in extenso -- visa ištiesai, kitokiu atveju, transliacija atšaukiama. Dabar, bet kokie transliuotamo teksto apkarpymai bei apipiaus-tymai kalbėtojų blogai reprezen-tuoja Lietuvą, iškraipo jo min-tį, anos pusės klausytojui kelia dvejones dėl tikro ir neiškreip-to mūsų nusistatymo pavergtos Lietuvos klausimu.

Yra virtinė faktų, kad iš radijų skirtų pareiškimų kažkas atsiplaukia pagal savo apetitą ar kieno nors nustatytą dienos "me-niu"... Tai jau nėra gerai.

Ir mūsų veiksniui privalėtų iš-siaišškinti visokius radijinius klau-simus. Mums privalo rūpintis, kad radijai, transliuojantieji pro-gramas į Lietuvą, pabotų laisvė-ję esančių ir pavergtų lietuvių interesų. Jei radijų programose to būtų vengiama ryškinti, var-gu būtų prasminga, kad veiksniui bei paskiri tautiečiai (tik para-dinių dienų proga) būtų paverg-tam kraštui kalbas, iš kurių, vė-liau, lieka tik siūlės.

St. Jaras
Glendale

DĖL KELIONIŲ Į LIETUVĄ

Kaip turistui, man buvo leista važiuoti į Vilnių praėjusiais me-tais. Noriu parašyti, ką patyriau ir kas būtina žinoti norintiems ten važiuoti.

Visi Amerikos piliečiai, kurie važiuoja į Lietuvą, turi nurody-ti savo giminių antrašus Lie-tuvoje. Aplikacijos vizoms gauti

Lietuvių Moterų Klubu Philadelphiaje valdyba. Sėdi iš kairės: Ižd. Snieguolė Jurskytė - Gamble, pirm. Juzė Augaitytė, sekr. Irena Narkienė, vicepirm. Marija Bigienienė. Stovi: revizijos kom. narė Liucija Šaudzienė, valdybos narė Marija Krevienė, revizijos komisijos narė Bronė Mašalaitienė. Nuotraukoje trūksta revizijos komisijos narės Onos Šalčiūnienės.

A. Gruzdienės nuotrauka

PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ MOTERŲ ĮNAŠAS Į BENDRAJĄ TAUTINĮ LOBYNĄ

E. ČEKIENĖ

Vis dažniau pasigendame lie-tuvės moters įnašo bendrose mū-sų organizacijose. Pasitaiko iš-girsti nuomonių, kad išeivijos lietuvių moteris pavargo nuo ilgo tremties kelio, kad naujoji imi-grantė, inteligentė būdama, ne-atidavė savo įnašo tautai nei tiek, kiek jos pirmtakėnė berašė savo darbu ir auka pristačiusi daug mokyklų, bažnyčių, kad naujoji išeivijos lietuvių pasidavė ma-terialinei prabangai, visai nesirū-pindama savo tautos reikalais.

Be abejo, tuose užmetimuose rasime tiesos, tačiau, gyvendami išsiblaškę po visą pasaulį, apie mums pažįstamus ir nepa-žįstamus žmones, jų darbus ir laimėjimus sužinome tik iš savo spaudos, rašytojas ar didis me-nininkas išskyla tik po jo darbų paskelbimo spaudoje. Tąja pras-me geriau suprantame ir mūsų spaudos reikšmę.

Šia proga noriu supažindinti Dirvos skaitytojus su tomis iš-eivijos lietuviomis, kurios dar

neapsnūdo, kurios didžiu įnašu dalyvauja lietuvių, lietuvių kultūros, šalpos ir Lietuvos lais-vinimo darbuose. Pažvelkim, kiek ir ką nuveikė mažas moterų būrelis, Philadelphiajose Lietuvių Moterų Atstovybės Klubas, ku-riam keletą metų iš eilės pirmi-ninkauja buv. Lietuvos operos so-fistė Juzė Augaitytė.

Philadelphiajose Moterų Klubas buvo įsteigtas 1950 m. balandžio mėn. Pradžioje klubas labiau rū-pinosi ligonių šalpa. Buvo išsiųs-ta apie 20 siuntinių ligonims Gautingeno ir kt. sanatorijoje Vo-kietijoje. Kai kurioms klubo na-rėms išvykus iš Philadelphiajos, klubo veikla sustojo.

1955 m. kovo mėn. klubo veikla buvo vėl atgaivinta. Buvo išrink-ta nauja valdyba, kurią sudarė: Taisa Stiklorienė, Juzė Augaitytė, Stasė Kananavičienė, Irena Norkienė, Valerija Buinienė. 1956 m. kovo mėn. 25 d. klubo pir-mininkės pareigas perėmė J. Augaitytė. Nuo to laiko ji per-renkama toms pareigoms, kitos valdybos narės keičiasi. Dabartinė klubo valdybą sudaro: Juzė Augaitytė - pirm., Marija Bige-nienė - vicepirm., Snieguolė Jur-skytė-Gamble - išdininė, Irena Norkienė - sekr., Marija Krevie-nė - narė. Revizijos komisiją su-daro: Bronė Mašalaitienė, Liucija Šaudzienė, Ona Šalčiūnienė.

Klubo veikla apima kultūrinę, politinę ir šalpos sritis.

Klubas ruošia paskaitas me-dicinos, meno, muzikos ir ki-tomis temomis. Buvo suroštas vienas koncertas-rečitalis, dufil-mų demonstravimai su paskaito-mis, surošė lietuviškų valgių stalus dvejose Tarptautinėse Mu-gėse. Surengti du pavasario Kar-tūnų baliai. 1963 m. kovo mėn. buvo pakviestas iš Chicago Še-nos darbuotojų kolektyvas su "Gatvės vaiku". Prisidedama prie platinimo ir išleidimo mūsų spaudos.

Dalyvaujamas politinėje veik-loje, klubas stengiasi būti ypač

remia Muencheno Klubą, atiduoda kasmetinę duoklę Centru, Siemet Klubas įnešė 100 dolerių Lietuvos Fondui, tapdamas jo nariu. Re-guliariai siunčiami siuntiniai Si-bire esančiai šeimai. Taip pat pa-dedama ir Punsko lietuviams, Šel-plama ir pavieniai asmenys čia Amerikoje. Neseniai buvo sušelp-ta daugiausiai šeima atvykus iš Vokietijos.

1963 m. gegužės mėn. 4 d. Klubas surošė paskaitą: Lietuvė moteris spaudos ir Lietuvos lais-vinimo darbe, kurią skaitė E. Če-kienė, iš New Yorko, spalio 26 d. buvo suroštas literatūros ir mu-zikos vakaras, kuriame progra-mą atliko solistas L. Baltrus, pianistė A. Kepalaitė ir rašytoja B. Pukelevičiūtė.

Auka buvo paremta tautinių šo-kių grupė, vykusį į Chicago tauti-nių šokių šventę. Kalėdų šven-čių proga suteikta pinigine para-ma poetams Faustui Kiršai ir Pe-trui Babickui. Įteikta auka "Auk-so žąsies" filmo pastatymui.

Klubas visur siunčia reikalui esant, padėkos ar protesto laiš-kus Lietuvos reikalais. Paverg-tų Tautų savaitės proga rūpes-tingai suorganizuoja tautiniais rū-bais lietuvių ir dažniausiai jos būna dėmesio centre dėl tautinių raštų meniskumo. Taip pat, pagal išgales, klubo narės lanko ligo-nius ir senelius.

Kaip matome, philadelphietės moterys kas met vis plečia sa-vo veiklą ir toji veikla būtų daug našesnė, jei įsijungtų visos na-rės, kurių šandien yra 71. Sau-sio 12 dieną LMA Klubas susi-rinks ir, apžvelgęs metų veiklą, išrinks naują valdybą. Tačiau, kaip tik į metinius susirinkimus atvyksta mažiau narių, kad nebū-tų išrinktos į valdybą.

Garbė toms, kurios nebijo pa-reigų, kurios ir sunkiausiose ap-linkybėse randa laiko atiduoti sa-vo įnašą bendram tautinės kultū-ros lobynui.

Sausio 12 d. paskaitą skaitys dr. M. Staneikienė apie sveikatą.

Baleto šokėjai V. Karosaitė ir J. Puodžiūnas išpildė šokį "Rapsodija" Los Angeles Lietuvių Bendruomenės N. Metų sutikimo balluje. L. Kančausko nuotrauka

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 ¹/₂ % MOKAME

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

AKIMIRKOS

Bronys Raila

Kunigas, pastorius, ganytojas

Šiandien mūsų tarpe labai neatsargu ir didžiai pavojinga užsiminti apie titulus. Greit galima užsipelnyti viengėnių rūšybę ir būti pasmerktam. Kai gyvenimas ne viena iš mūsų skaudžiai sulaužė, mum liko bent titulai, laipsniai, profesiniai pasivadiniai, šiokie ar kitokie rangai. O jeigu jie kartais nešiotojui atrodo dar per maži, tai juos padidiname. Ir jaučiamės laimingesni. Visa tat labai suprantama, ir smagu.

Kai kartą pernai atsitiko reikalas tiksliau apibrėžti vieną kitą mūsų diplomatinės teisės titulą bei rangą, tuoj mūsų tarpe atsirado tiek gilių tarptautinės teisės žinovų, kiek yra moksleivių, sėkmingai baigusiu keturias gimnazijos klases. Ir ne tik žinovų, bet ir pasipiktinusių smerkėjų. Girdi, kaip tu drįsai "su-niekininti" tą ar kitą Lietuvos atstovą? Ar ne juokai, kad kiaušinis emė vištą mokyti? Ar galima ramiai pakęsti, jeigu kas "žemina" mūsų atstovo diplomatinį rangą?...

O atvejais buvo labai paprastas. Tie protestai, pasipiktinimai, net specialūs biuleteniai spaudai kilo vien dėl to, kad aš tada priminiau ir švelniai pasiūliau vienam ar kitam pareigūnui viešai ir oficialiai naudoti tokį titulą, kurį jis iš tikrųjų turi, o ne be reikalo išsigalvoti naujus. Beveik buvau linkęs dar pridėti, kad atitinkami asmenys gražiai ir garbingai pasielgtų, ne tik patys susigalvotais titulais nesivadindami, bet ir kitus perspėdami vengti bereikalingų putotų puošmenų ar aiškiai klaidinančio melo.

Pavyzdžiui, įsigalėjus daktaromanijai, buvo gražu matyti vieną kitą padorų žmogų per laikra-

čius paskelbiant: ačiū, kad rašydami apie mane pavadinate daktaru, bet aš daktarato neturiu, todėl toliau taip manęs nevadinkite... Bet dar neskaiciu nė vieno protesto, kur trumpą laiką kurioje aukštojoje mokykloje pabuvęs lektoriumi, asistentu ar adjunktui asmuo puošniai jau pakeliamas į "profesorių". Ir kad jie dėl to reaguotų ar būtų nepatenkinti! Priešingai, -- tūli labai šauniai jaučiasi būdami tokiais "profesoriais". Gal taip ir gerai.

Vis prisimena latvių baritono A. Kaktinio pasakotas anekdotas apie iš Europos atvykusį šuniuką: taip, tikrai, Europoje aš buvau mopsiukas, bet Amerikoje esu sanbernardas...

Blogiau ir rimčiau man atsitiko dėl Kristijono Donelaičio. Pasirodė, kad rašydamas poeto 250 metų gimtųjų proga aš padariau net dvi baisias ir įžeidžiančias klaidas.

Dirvos rekakcija neseniai persiuntė vieno pasipiktinusių protestuotojų laišką su pridėta papildoma dokumentacija. Laiškas be asmeninio parašo, o mistriškai pasivadintas "Kristijono Donelaičio Balsu".

Taigi, tasai Kristijono Donelaičio "Balsas" ir sako:

Pirma, "... aš niekuomet nesu 'baigęs protestantų teologijos', bet esu išlėjęs evangelikų liuteronų teologijos mokslą. Mes Mažosios, o taip pat ir Didžiosios Lietuvos evangelikai liuteronai liutvininkai niekad 'neprotestavome' ir niekad nesivadiname 'protestantais'."

Ir antra, "... evangelikai liute-

ronai lietuviai savo sielos rūpinimą visuomet tevadino ir tevadiname kunigais. Tu, Brony Raila, nevadini manęs lietuvišku kunigu, o įžaidi ir vokiecini mane, vadindamas vokiečiams įprastu 'pastoriumi'. Taip daryti mėgsta bolševikai ir kiti nenaudėliai..." Ir ta proga K.D. "Balsas" prideda trejetą hegzometro eilučių iš "Rudens gėrybių": "Tarp liutvininkų daugysk tūls randasi smirdas, kur lietuviškai kalbėdamas..., lyg kaip tikras vokiečis mums gėdą padaro".

Matote, kiek pridaryta gėdos ir sugaišinta brangaus tautiečio liutvininko laiko, verčiant jį rašyti protesto laišką. Ir vis dėl titulių, ir vis dėl tų mokslų. Gore ot uma, anot Gribojedovo.

Nusižemindamai surikdamas, kad įvairios teologijos mokslų branšos niekad nebuvo mano stiprybė, nei pasididžiavimas, esu priverstas maldauti krikščioniškosios caritatis ir pirmuoju ypu taip baisiai nesupykti. Religių bei jų teologijų yra daug, visos jos gražios ir labai smarkiai gina savo vardą, kaip ir nupelnę garbę.

Bet mes lietuviai, ir netikmes vieni pasaulyje, šiek tiek esame girdėję ir kasdien tebegirdime ir apie Protestantų teologiją, ir apie protestantizmą, ir apie Liuterio, Cvinglio, Kalvino, Huso, Wiklifo bei eilės kitų teologų reformų sąjūdžius. Taip per šimtmečius susidėjo, kad visi tie krikščionybės religinių reformų judėjimai tapo įprasta bendrausiu vardu vadinti Protestantizmu, nors tai nereiškia, kad jų sekėjai visi ir visada tebeprtestuoja. Žinomo Amerikos Time magazino religiniuose puslapiuose (ir daug kitur) jįs kone kas savaitę rasite atskirus skyrius su pavadinimais: katalikai, žydai, protestantai. Ir į protestantų kulto tarpą toli gražu įeina ne tik evangelikai liuteronai.

Tad šia prasme Donelaitis Karaliaučiaus universitete vis dėlto studijavo protestantų teologiją ir tą mokslą baigė. Nebuvau įtikintas, kad Donelaičio "Balsui" dėl to reikėtų protestuoti.

Lengviau suprasciau nepasitenkinimą dėl pastoriaus titulo, nes šiuo atveju negalima žmogui, profesijai ar kulto organizacijai ginčyti teisės taip vadintis, kaip jos randa reikalinga ir kam turi tikro pagrindo.

Klausimas tik lieka dėl protestantų kulto dvasininkų "įžeidimų" ar net jų "vokietinimo". Būsią gerai, jei vadinsime kunigais, ir bus įžeidimai, vokietinimas, ir net nenaudėliškasis "bolševizmas" (!), jei pavadinsime pastoriais...

Mūsų dabartinės rašomosios kalbos diktatorius Jonas Jablonskis teigė, jog pagal įsigalėjusią tradiciją liutvininkų liuteronų ir evangelikų reformatų "dvasios piemenis" derėtų vadinti ne pastoriais, o kunigais. Taip pat evangelikų reformatų teologijos auto-

Grupė Los Angeles lietuvių, susirinkusių į poeto Kleofo Jurgelionio laidotuves Jurgelionių namuose Riverside, Calif. Pirma iš kairės sėdi H. Jurgelionienė, toliau (penkta iš kairės sėdi) Lietuvos Prezidento dr. K. Griniaus našlė ir sūnus inž. Liūtas Grinius. Stovinčiųjų tarpe matyti J. Švaistas, Alė Rūta, P. Orintaitė-Janutienė, J. Tininis, J. Klauseikis, M. Aftukienė ir kt. Alg. Gustaičio nuotrauka

riteras prof. P. Jakubėnas liudijo, jog juos reikia vadinti kunigais "tik dėl to, kad lietuvių liaudis, ne vien evangeliškoji, bet ir katalikiškoji, visoje Lietuvoje taip vadina".

Iš to matome, jog čia galėtų būti tik tradicijos ir kalbinių įpratimų dalykas, bet nėra jokio rimto elemento "įžeidinėjimų" atvejais. Savo laiku tokio griežto skirtumo darymas galėjo turėti priežastį: lietuviai liuteronai ir reformatai nenorėjo būti sumaišomi su vokiečiais ir todėl buvo suinteresuoti savo dvasininkų titulais aiškiai skirti nuo vokiškų pastorių. Man rodos, tie senų ir keistų prietarų laikai jau yra galutinai pasibaigę ir šiandien niekam nebūtų pagrindo jaudintis.

Nes kuo gi blogas yra žodis bei titulas pastorius, -- kas reiškia piemu, ar gražiau sakant, ganytojas? Kodėl tai įžeidimas? Tai yra grynas ir nieko dėtas lotyniškas žodis. Ganytojais (o tai juk ir reiškia pastorius) vadinasi ne tik eilės kraštų protestantų kulto dvasininkai, bet taip dažnai vadinami ir katalikų vyskupai, lygiai kaip tuo žodžiu gali būti nusakomi visi dvasininkai (anot Jablonskio, dvasios piemenys) anaipol jų neįžeidžiant, o kaip tik dar pagerbiant. Mes gi tik avėlės, o jūs mūsų piemenys!

Gal tamsiai anų laikų lietuvių katalikų liaudžiai kaž kada taip yra atrodę, nes ji to žodžio prasmės nesugaudė ir apie jo visuotinę išplėtimą nieko nežinojo. Kodėl pastoriaus titulo pridėjimas nėra, pvz., prancūzinamas ar amerikoniškas? Prancūzų protestantų kulto dvasininkai dažnai vadinasi pastoriais (pasteur), ir niekas jų dėl to nemašo su vokiečiais, kaip ir niekam nėra įgalvą neateina laikyti tai įžeidimu. Taipgi niekas nelaiko vokiečiais ir Amerikos liuteronų dvasininkų, jeigu jie patys tokiais nepasibūria. Kodėl lietuviai protestantai to labai seno lotyniško žodžio taip bijotų ir jis jiems reikėtų tik įžeidimą ir vokietinimą?

Arba net bolševikų nenaudėlių bruožą, kas skamba visiškai pamišėliškai?

Na, o kuo geresnis ir lietuviškesnis kalbine prasme yra kunigas?

Jeigu jau būtinai taip griežtai imti, tai ne pastorius, o kunigas būtų dvasininko "vokietinimas", nes kaip tik kunigo žodis yra ne lotyniškos ir ne lietuviškos, o vokiškos (gotiškos) kilmės. Bus jau gal per tūkstantis metų, kai šis žodis įėjo lietuvių kalbos vartosenon, keisdamas savo prasmę ir pagaliau virsdamas dvasininkų luomo titulu. Bet jis vis tiek nėra aiškus kilmės žodis. Gal koks, tegu ir dirbtinis, lietuviškas krivis ar vaidila labiau tikėtų.

Man buvo įdomus "Kristijono Donelaičio Balsas" atsiliepimas,

kaip visuomet būna malonus vie-noks ar kitoks skaitytojų pasisakymas, parodąs mūsų dėmesį kultūros klausimams ir mūsų dvasios gyvumą.

Bet nebuvau įtikintas, kad būtinai šitaip būtų atsiliepęs pats Donelaitis, kuris gerai nusimanė protestantizmo teologijoje ir mokėjo lotyniškai. Pastoriaus žodis jo anaipol nebūtų gąsdinęs. Jo "balsu" šiandien atsiliepė ne šiaip jau ramus protestantas, bet greičiausia karštas evangelikas liuteronas liutvininkas, kurį dar tebekankina praėjusių dešimtmečių neurozės ir kuriam vis dar tebesmirda tai, kas istorijos komposte galutinai ir švariai supuvo. Ši gera žemė galėtų būti jau trąši naujėm diegam, o ne baimėm ir visai beprasmiškiems įsižeidimams.

Studentai V. Radvenis ir V. Dūda dainavę Los Angeles Lietuvių Bendruomenės šauniame N. Metų baliuje. L. Kančausko nuotrauka

Jeigu esate tikras,

kad Jūsų giminė bičiulis ar geras pažįstamas neskaito Dirvos, atsiųskite jo adresą. Mes dovanai siuntinėsim jam Dirvą dvi savaites susipažinti.

Jeigu esate tikras, kad užsakę Dirvą dar jos neskaitančiam kaimynui ar geram bičiuliui, padarysite malonią jam staigmeną, užsakykite ją dabar, nes

iki š. m. SAUSIO 31 d. kaip dovana užsakoma Dirva kainuos Jums tik 10 dol. metams.

Norėdami užsakyti Dirvą supažindinti ar jos prenumeratą padovanoti 1964 metams, užpildykite žemiau esančią atkarpą ir iškirpę ją atsiųskite: Dirvai, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

DIRVA

(Vardas ir pavardė)

(Adresas)

Susipažinti ☐

Priedų čekis ☐

ST. CLAIR SAVINGS

4 1/4%

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH
JANUARY 15th EARN

from January 1st
(current rate)

4 LOCATIONS:

813 EAST 185th STREET 26000 LAKE SHORE BOULEVARD
6235 ST. CLAIR AVENUE 25000 EUCLID AVENUE

Jauna balerina Rūta Skiriutė šoka "Tegu būna būgnai" Los Angeles Lietuvių Bendruomenės N. Metų sutikimo baliuje. L. Kančausko nuotrauka

VIENTISŲ DAINIAUS KŪRYBINIS KELIAS

PAVĖLUOTAS POKALBIS NEPAVĖLUOTA PROGA SU ŠVIESAUS ATSIMINIMO KŪRĖJU FAUSTU KIRŠA, GILIU LIŪDESIU IŠGYVENANT JO MIRTĮ.

Gimiau 1891 m. vasario 13 d. Senadvaryje, Antalieptės valsčiuje, Zarasų apskrityje. Tėvas -- rusų kariuomenės orkestro muzikantas. Dėdą pūtė. Tėvas, stipraus ūkininko sūnus, jaunas buvo mandras, buvaunas, linksmas. Vėliau, po kariuomenės, pasidarė maldingas. Kaip piligrimas, su batais ant pečių, pėsčias vaikščiojo bažnyčion, Mirė, mane palikęs vienų metų, jau šeštą vaiką, palyginti jaunas vyras.

Gimiau ir augau ant šventosios krantų, kur šventoji teka per žuvintų ežerą. Vanduo, kalnuotumas, miškai, šlaitai -- mano vaizdai, -- prisirišimas, begalinis liūdesys ir grožio kančia.

Mokiausi Vilniaus šiauname mieste. Atostogaudavau pas kunigą dėdę. Šventumas ir nuodėmių baisumas -- man labai artimi. Mėgau matematiką ir literatūrą. Vėliau -- Maskva ir Berlynas. Daugiau skaičiau mokslinius veikalus negu literatūrą. Tai kas kvepia filosofija, mano poezija.

Pirmas eilėraštis atspausdintas "Ateityje" 1912 m. O eilėraščius pradėjau rašyti 1908 metais. Jaunystėje Maironis ir Lermontovas patraukė poezijos srovėn.

Prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą bendradarbiauau "Vilties" dienraštyje. Važinėdau korespondentu lenkų lietuvių byloje į kaimus. 1918 m. vokiečių okupacijos metu išleidau "Verpetus", pirmąją mano poezijos knygą.

Laikraščių redagavimas man pavogė daug laiko ir jausmų, širdies ir mokslinimosi. Nesigailiu. Viskas Lietuvai, Lietuvos kultūrai. Buvau tas jautis, kuris verčia pliką velėną ir už tai dar per strėnas gauna. Džiaugiuosi, kad buvau kultūros reikalų pirmose pozicijose. Prieš akis stovė eilė žmonių, kurie šypsosi iš tavęs, kad nedirbi ten, kur karštas pinigais krenta. Tai buvo seniai, mano pirmas eilėraštis buvo išverstas svetima kalba ir atspausdintas. Bėkiant su vienu ministru pajukavau, kad tai yra propaganda už Lietuvą, turėtumėte man sumokėti. Ministeris labai rimtai tą posakį priėmė ir pasakė: -- "Argi už tokius dalykus kas moka pinigą?"...

Tiesa, be kitų darbų atsidiūriau teatro direktoriaus kėdėje šiauliuose. Mėgau ir mėgstu teatrą iš tolo. Teatro virtuvėje pabūti visai kitas dalykas. Mūsų teatro liga visą laiką buvo rusiškumas. Kovos teatro intrigoje platesniu mastu buvo kilusios dėl rusų įtakos. Šiauliai -- kas kita. Provincijos teatras. Aš ten buvau vokiečių okupacijos metu. Tai buvo teatro vegetavimas ir kova, kaip išgelbėti aktorių nuo darbų ir mobilizacijos. Šiauliai paliko gražiausius atsiminimus. Šiaulių teatro vadovas Ipolitas Tvirbutas ir tremtyje (Kaselyje) turėjo savo studiją. Ir kaip menkas priemonės jis turėjo!

Kai lietuviai pasitraukė iš savo krašto ir aš atsidūriau tremtyje. Dirbau juodadarbiu fabrike. Pažinau vergo darbą. Begalo naujina. Dirbau nei dėl pinigų, nei dėl idėjos. Gyvenau pusbradžiui, kaip visi, kurie tik su kriuktu rankoje išėjo į pasaulį. Dirbant fabrike gimes koks skambantis ketureilis man buvo stiprybė ir

Paruošė V. BRAZIULIS

paguoda ir alkio numalšinimas. Dvasios niekas negali užmušti. Ir dabar nusiminimo valandą džiaugiuosi šį tą padaręs. Gyvenimo realybė mane atgrasė nuo prašmatnumų, išmislų. Žmogus pats sau sudaro pinkles, varž-

vių ir žmonių fizinio netikrumo -- poilsis yra klasikais. Tenmažiau nervų, daugiau kūrybos.

Literatūros premija man netikėtas dalykas. Ir "Tolumų" neredagavau tokiai pagarbai. Jeigu būčiau taip galvojęs, "Tolumos" būtų buvusios artimesnės premijai. Kaip dabar matau partinius siekius literatūroje, prašmat-

Velionis Faustas Kirša. Nuotrauka daryta Nepriklausomoje Lietuvoje.

tus, galvosūkius ir neišbrendamus minties rūkus. Pamėgauprastumą, gėlę purvynė, Dievo žodį keiksmų jūroje...

Nepriklausomybės metais mes nutolome nuo dvasinės kultūros ir užmiršome pagarbą tiems milžinams, kurie prikėlė Lietuvą. Aš ilgai nešiojau mintį -- rasti formą ir stilių toms negerovėms išsakyti. Bandymai -- davė "Pelenus", gal piktus, gal žiaurius, kur pasakytą, kad -- "mes žūsim kaip džiūva". -- Mes dabar džiūstame katastrofoje, bet mes būtume žuvę išsigimime. Ši katastrofa mus atgimdė, naudinga, jei žiūrėti amžiais ir tautos vertybėmis.

Ką dirbu? Aplinkybės susidėjus, bent kiek laiko skiriu visuomeniniam darbui. Nuo literatūros, nors ir žiauriausiomis valandomis, negaliu pabėgti. Nuotrupomis apkaupau širdies gėlę. Paruošiau spaudai "Šventuosius Akmenis". Tai daugiau idėjinis pasaulis. Nuo Tėvynės ilgesio, Lietuvos tragedijos, pabėgti negalima. Nuolat prie jos grįžtu, nes toji šmėkla nuolatos stovi prieš akis. Klabenui į didesnes formas. Visa egzistencija aš nepabėgu iš savęs ir nenoriu pabėgti. Šiandieną naujoji literatūra kvepia senumu. Po visų sro-

naus literatūros elito galvų kėlimų virš debesų, kur saulė sumanžėja, man darosi neįmanoma. Aš jau išaugau tą amžių, kada rageliai auga; o beaugdami jie turi ką nors bdyti... Džiaugiuosi, kad "Tolumas" apipavidalino dailininkas Viktoras Petravičius. Jis "ne iš šio pasaulio" davė nuostabių vaizdus šiai dienai ir tolimiems laikams. Jis yra savo, naujas, gal ne visų mylimas, bet tikras savo kelyje.

Mano raštai -- mano veidas. Neskelbiau ir nesekiau jokios literatūros srovės. Gyvenimo laiko srovės ir aplinka daro įtaką žmogui ir gyvenimui. Kultūra -- dienos skėtis: jo šešėlyje ir mintis bėgsta ir jėgas auga. Dantė, Šekspyras, Dostojevskis -- jų pasekti negalima, jie šviečia; galima jų šilumoj gyventi ir kurti. Sroviniai rašytojai kvepia žurnalizmu, veidrodžio šuke, šauksmais, patosais, išradingumas -- ne poezija, arba mažosios scenos poezija. Patsai Dievas, kai kūrė Pasaulį, nešaukė, bet tarė: -- "Tebūnie taip..."

Pirmas kritikas ir geriausias kritikas yra rašytojas, poetas, nes tik jam prieinamos paslaptys ir išgyvenimai. Joks humoristinis laikraštis taip linksmai nenuteikia, kaip mokytojų ar mėgėjų recenzijos apie poeziją. Jauną rašytoją visokios pastabos jaudina, subrendusį -- reikia kitaip vertinti. Nemokša kita moka. Išmintingas -- rimties ieško.

Apie tremties lietuvių literatūrą esu žavinčios nuomonės. Daug mūsų jaunų talentų išryškėjo, daug vyresniųjų pakilo arčiau ekstazės, arčiau poeto viršūnių. Tiesa, gal susiaurėjo tematika, bet atėjo gilesnis galvojimas, nuostabus susimąstymas pastovesniais dalykais. Tėvynės meilė atgijo spindėjimu ir aistra. Kai kurių priekaištai, kad Tėvynės išdainavimas yra mūsų poezijos smukimas, yra daugiau negu nesupratimas. Adomas Mickevičius -- viena kova dėl Tėvynės, didžiausia auka Tėvynės mellei. Dantė -- ar ne toks buvo? Reikalas, ne apie ką kurti, bet kaip kurti. Paradoksalus Sartrė tik rezistencijoj pajutęs laisvę. Man kiek liūdesio sukelia jaunųjų poetų nutolimas nuo mūsų dvasios.

KRISTIJONO DONELAIČIO SUKAKTUVINIUS

1964 METUS PRADEDANT Ed. Karnėnas

"Jau saulutė vėl atkoptama būdina svietą..." Taip Kristijonas Donelaitis pradeda savo garsią poemą "Metai", poemą apie Prūsų Lietuvos gamtą ir žmones, jų vargus, poemą, kuria jis tapo nemirtingu lietuvių literatūros pradininku.

Šiąja proga tenka mesti žvilgsnį į nuo amžių lietuviškas žemes, nuo Nemuno žemupio į pietvakarius, į lietuvišką Baltijos pajūrį nuo Kuršių marių iki Vyslos žemupio, į Prūsų Lietuvą, mūsų jau sumažintai vadinamą Mažąją Lietuvą.

Klystume ir darytume žala Lietuvos istorijai, mūsų pastangoms išlaisvinti Lietuvą, jei tokį klausimą vengtume paliesti viešai šių dienų Lietuvos geopolitinėje "mizerijoje". Kol gyva yra lietuvių tauta ir kol ji turi vilties vėl būti laisva ir atgauti nepriklausomybę, niekas negali atimti teisės kalbėti apie jos etnografinės žemes, kelti balsą dėl jai kaimynų padarytų skriaudų atitaisyti.

Kristijonas Donelaitis yra gyvas lietuviškos Prūsijos simbolis su eile kitų lietuvininkų šviesuo-

lių. Kad vokiečiai Mažąją Lietuvą ilgai valdė ir vokiškino, kad jie tą lietuvišką kraštą "Uhrdeutsches Land" vadino, -- tai nei kiek nemažina lietuvių tautos teisę į savo žemes.

Žinome dėl kieno politinių intrigų Vytautas Didysis, 1422 m. Melno sutartį su kryžiuočiais darėdamas, po 1410 m. Žalgirio kautynių laimėjimo, buvo priverstas Lietuvos vakarų sieną praversti Šešupe ir net Klaipėdos srįty kryžiuočiams užleisti. Bet jo žodžiai kryžiuočiams ir šiandien mus įpareigoja: "Prūsai irgi yra mano, arba buvo mano, ir aš noriu juos sutarti iki Osės".

Ne dėl didelės meilės ar pagarbos lietuviams vokiečiai savo laiką davė stipendijas Karaliaučiaus universitete. Jiems dar prieš 250 metų Prūsų Lietuva buvo perdidelis kėsnis praryti ir prievarta suvokiokinti. Prūsų Lietuva buvo didelis kraštas, gyventojų dauguma kalbėjo lietuviškai. Reikėjo Evangeliją žmonėms skelbti jų gimtąja kalba -- lietuviškai. Tad ir kunigai turėjo būti lietuviai iš tų pačių žmonių, gerai lietuvių kalbą mokę. Dėl to vokiečiai buvo tokie "humaniški" lietuviams Prūsų Lietuvoje, žinoma, humaniškesni už lenkus, kurie tik lenkiškai kalbančiais kunigais vykdė savo "misią" Didžiojoje Lietuvoje...

Daliniai lietuvių tauta gali būti "dėkinga" Prūsų Lietuvos paveržėjams už jų paslaugą per lietuvišką Karaliaučiaus universitetą, kuris tiek daug šviesuolių davė lietuviams.

Kas Lenkijai yra "Mala Polska", Lenkijos valstybės lopšys tarp Oderio aukštupio ir Vyslos su Piastų kunigaikštėnų, Lenkijos kūrėjų, rezidencijomis Liegnico, Gniezno, Poznanės ir Breslavos miestuose, tuo Prūsų Lie-

tuva yra Lietuvai su Herkum Mantu, Kristijonu Donelaičiu, Liudviku Rėza ir kitais didžiais lietuvininkais, su Klaipėda, Tilže, Ragaine, Lazdynėliais, Tolminkiemiu, Geldape, Stalupėnais, Gumbine, Isrute, Vėluva, Tapliava, Piliava, Šilėnais, Pilkalniu, Karaliaučium, Labguva, Gerdava, Ylava, Prieglium ir kt. nuo amžių lietuviškom vietovėm.

Kaip lenkai atgavo savo "Mala Polska", tai ir lietuviai atgavo savo Prūsų Lietuvą (Klaipėdos kraštas yra tik mažą M. Lietuvos dalis). Mes nepretenduojame į vokiečių nusavintą lietuviškos Prūsijos vardą. Tegul jie puošiasi "Preussen" skambiu garso lietuviškos giminės vardu, bet tegul užmiršta lietuvišką "Uhrdeutsches Land" Ostpreussen, pagal 1945 m. Potsdamo sutartį tik dėl jo lietuviškumo atskirtą.

Kaip Vokietijos istorijai yra ta pati Preussen istorija, kaip Lenkijai "Mala Polska" istorija yra ta pati Lenkijos istorija, taip Lietuvai Mažosios Lietuvos istorija yra viena ir nedalomą Lietuvos istorija. Neatimsime nei Lenkijai, nei Vokietijai, nei Rusijai lietuviškų laurų, kuriais jų muziejai puošiasi nusilepiant tų laurų kilmę ir vardą, bet visi turi pripažinti, Lietuva buvo tokia turtinga, kad "apdovanojusi" savo kaimynus lietuviškom žemėm, savo dideliais žmonėmis: karaliais, poetais, mokslininkais, dar turi kuo pasididžiuoti, dar nėra nušluojama nuo Europos žemės paviršiaus...

Toje dvasioj minėkime Kr. Donelaitį, kalbėdami apie Mažąją Lietuvą, kaip apie lietuvišką ir savą kraštą. Šitokioj dvasioj ir Klaipėdos krašto atvadavimą sausio 15 d. minėkime. Tegul saulutė mus būdina...

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI

rankraščiams paskutinė data

1964 m. kovo 31 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašininraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašininraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1964 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1964 m. Dirvos pavasario šventėje. Konkursą skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti. Jos sudėtis ir vieta bus paskelbta Dirvoje vėliau.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą dieną nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Prie poeto Fausto Kiršos palaikų Bostone budėjo skautininkai. Nuotraukoje V. Dambrauskas ir M. Subatkevičius.

R. Bričkaus nuotrauka

ANUOS LAIKUS PRISIMINUS...

Vytauto Didžiojo Universitete, Kaune, sportui ir fiziniam lavinimui kultivuoti pradžioje nebuvo palankių sąlygų. Tik pastačius Žaliajam kalne Kūno Kultūros Rūmus ir vyriausybei atkreipus didesnę dėmesį jaunimo fiziniui auklėjimui, toji auklėjimo šaka pradėjo vystytis plačiau ir giliau, išeinant iš pavienių sporto klubų rungtyniavimo ribų.

Akademiame gyvenime sportas ir fizinis auklėjimas taip pat pradėjo plėstis. Pirmieji toje srityje iniciatyvos parodė korporacijų nariai. Stalo tenise reikšėsi Neo-Lithuania ir Plienas. Krepšinyje pirmą pradžią padarė Neo-Lithuania ir Fraternitas Lithuania.

Čia istorinės pirmosios Fr. Lituanicos ir Neo-Lithuania krepšinio komandos, kurios pralaužė ledus toje srityje, ir po kurio lai-

ko jau buvo vykdomos Universiteto pirmenybės.

Neo-Lithuania komandoje vėliau žaidė Lietuvos rinktinės krepšininkai, kaip V. Puzinauskas, V. Šliupas, broliai Saladžiai, Vyt. Valiulis ir eilė kitų. Nenuostabi, kad pirmenybėse tokį sąstatą būdavo sunku nugalėti ir neolituanams teko ilgą laiką nešti pirmenybių laimėtojo karūną.

Iš nuotraukos matomų sąlygų leidžia paminėti tik dalį. Fr. Lituanica ir Neo-Lithuania korporantų, sužadusių pirmąsias tarp-akademinės krepšinio rungtynes. Iš kairės sėdi: dr. H. Brazaitis, Zarockas, teisėjas šachmatų meistras Vaitonis, J. Čiurberkis, ? . Antroji eilė: ? , M. Staškevičius (žuvęs Lietuvoje 1941 m.), Šodė, V. Mykolaitis (miręs 1940 m.), Labanauskas, ? .

Bendras vaizdas šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande suruošto Kalėdų eglutės vaidinimo. J. Garlos nuotrauka

Kasperavičiūtės ir Kavaliūnaitės vadovaujamos šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinės gražiai pasirodė kalėdų eglutės meninės programos išpildyme. J. Garlos nuotrauka

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande mokinių pasirodymas

Tradicinė Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos kalėdinė eglutė, surengta sausio mėn. 5 d. praėjo pakilioje nuotaikoje tiek žiūrovų, tiek jaunųjų programos dalyvių tarpe. Programos branduolį sudarė mokyklos vedėjas V. Kavaliūnas paruoštas scenos vaizdelis, sumaniai apjungęs didžiąją dalį mokinių ir aktyviai nuvedęs žiūrovą gimtąjį kraštą, kur kaip tik tuo laiku vystėsi didžioji lietuvių tautos tragedija: bėgimas nuo krašto besiverčiančių bolševikų.

Neįmanoma čia išvardyti daug pagyrimo vertų jaunųjų programos dalyvių, tačiau leiskit sustot ties nuotaikingai deklamavusia R. Jokūbaityte ir ypatingai grakščiai šokusia jos sesute.

Daug darbo įdėjo režisierius akt. Z. Peckus ir scena nuotaikingai improvizavo dail. Vyt. Raulinaitis. Tautiniams šokiams vadovavo mokytojos Kasperavičiūtė, ir Kavaliūnaitė. Jaunutės solistės Čyvaitės asmenyje muz. Kazėnas surado naują žvaigždę savo gerai paruoštų choristų tarpe.

Gausiam svečių būryje buvo malonu matyti aktyvius mokyklos reikalų propaguotojus Dirvos ir Draugo redaktorių ir Tėvynės Garsų vedėją. Padėka rėmėjams ir mokinių tėvams, kaip ir visada darbu bei materialine parama padariusiems šią mokyklą šventę ne tik malonia sekmadienio popiete, bet ir realia lituanistinei mokyklai parama.

Kalėdų Senelis dalina dovanas šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniams. J. Garlos nuotrauka

ATSIŪSTA PAMINĖTI

MARGUTIS -- gruodžio mėn. numeris skiria savo dėmesį mūsų dailiojo žodžio veteranui poetui kan. Mykolui Vaitkui ir dailininkui prof. Adomui Galdikui. Stasys Santvaras ir Antanas Rūkas puslapio kreditų už skoningą ir neišstetą sukaktuvininkų pristatymą.

Liūnės Sutemos eilėraščių atranka, papuošta V.O. Virkaupišiniais, suteikia žurnalui meniską atspalvį.

Visuomeninių temų puslapiuose randame ne paviršutinišką frazeologiją, o giliai pagrįstą žvilgsnį į mūsų veikimo laisvės samprotį, "kultūrinius maišus" ir rezistencijos vietą Karolio Drungos atsakyme K. Stropui (žiūr. Margutis, spalio nr.).

Kęstas Reikalas peržvelgia vieną iš paskutinių leidinių, Ostrauko dramos.

"Keliais sakiniiais" pasistengta patiekti bent Chicagoje pasireikusių kultūrinių įvykių minėtinos apraiškos.

Aktualus, gyvas ir kaip visuomet nenuolaidus Vytautas Meškauskas savo komentaruose.

Margutį turėtų užsisakyti ir skaityti visi, kuriems tik prie širdies visuomeninės ir kultūrinės aktualijos.

Metinė prenumerata tik 5 dol. O adresas -- 6755 So. Western Ave., Chicago 36, Illinois.

SKAUTŲ AIDAS -- mūsų lietuviškos skautijos organas, savo turinį skiria jaunųjų skautų pasiskaitymui ir skautiškam lavinimui, savo ką tik pasirodžiusiam lapkričio mėn. numeryje skelbia ir apie pasikeitimus redakcijoje.

Nuo sausio 1 d. redaktorių paskirtas A. Saulaitis, laikraštį toliau spausdinant Putname. Taip pat administracija išjungiamą iš LSB vadijos jurisdikcijos ir visas laikraščio leidimas sutelkiamas Pirmosios zinioje.

Iki šiol laikraštį redagavo ir administravo Kanadoje gyveną skautų vadovai.

DĖMESIO!

Labai būčiau dėkinga, jei kas sudarytų darbo garantiją vieniems metams, kad galėčiau persikelti į JAV. Rašyti adresu:

Justina Pocius
439 Riverside Dr. East
Apt. 2
Windsor, Ont., Canada

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JŲSŲ FIGŪROS IŠMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

- KOSTIUMAI • PALTAI
- FORMALŲS RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje „SIMPSON“ kompanijos siuvyklose.

Didelis pasirinkimas — vietinių ir užsieninių medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL.
Telefonas 925 - 5179

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.
Kainos: Paltai nuo \$80 iki ... Kostiumai nuo \$85 iki ...

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* L.V.S. RAMOVĖS IR D.L.K. BIRUTĖS K.M.Š. D-JOS SKYRIAI ruošia ramovėnų garbės nario gen. K. Tallat-Kelpšos, sulaukusio 70 metų amžiaus, pagerbimą, kuris įvyks 1964 m. sausio 19 d. Dalyvavimas \$3,00 asmeniui. Kvietimus prašome rezervuoti. Tel: 881-9657, ME 1-4328, YE-2-9687, 851-4232.

Pagerbimo pradžia 4 val. p.p. Šv. Jurgio parapijos salėje. Jubilato pageidavimu, gautas pelnas skiriamas Lietuvių Fondui. Skyrių Valdybos

Lietuvos Prezidento Antano Smetonos mirties sukakties minėjimas sausio 12 d.

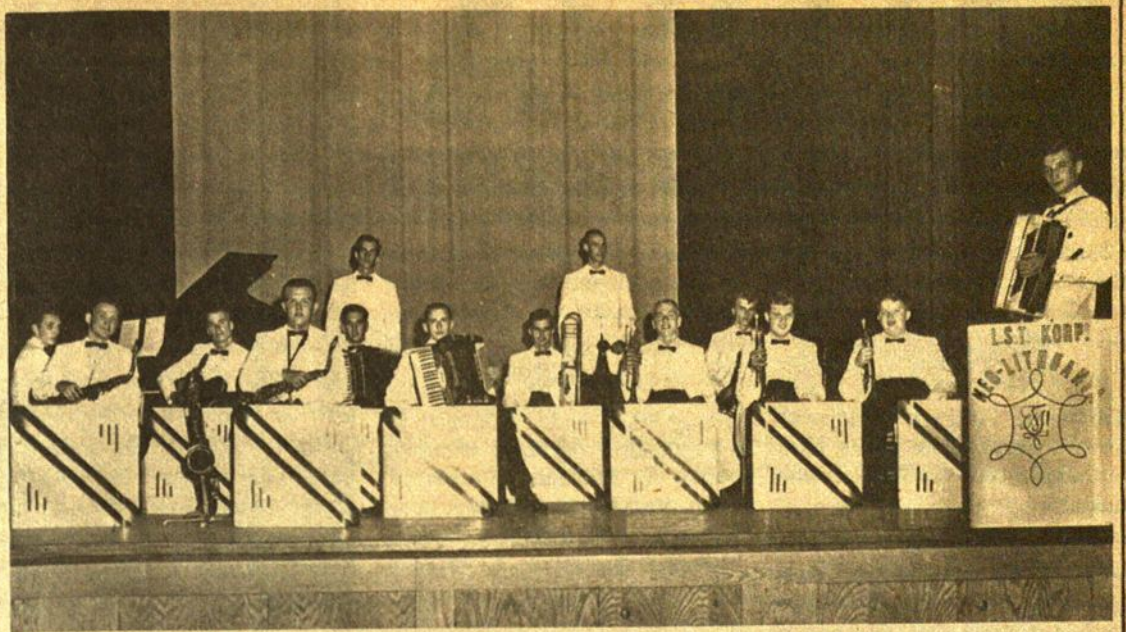
Čiurlionio Ansamblio namuose
Sekmadienį, sausio 12, Čiurlionio Ansamblio namuose įvyks Lietuvos Valstybės Prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukakties minėjimas. Pradžia 5 val. p. p. Bus meninė programa ir prof. J. Jakšto momentui pritaikyta paskaita.

Minėjimo rengime dalyvauja: ALT Clevelando skyrius, Dirva, LB I Apylinkė, Korp! Neo-Lithuania, SLA 14 kuopa, D.L.K. Birutės Draugija, L. V. S. Ramovė, ALTS 12 skyrius, Skautai ir Budžiai.

Naujoje Parapijoje ir Mauzoleume

Sausio 12, naujos parapijos bažnyčioje, 10 valandą ryto, organizacijos renkasi su vėliavomis dalyvauti šeimos pamaldose už Antano Smetonos vėlę.

Po pamaldų, minėtų organizacijų atstovai su a. a. prezidento šeima kartu važiuos į Knollwood mauzoleumą padėti vainiką prie prezidento Smetonos karsto.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania tradicinė metinė ŠVENTĖ ir BALIUS

ĮVYKS CLEVELANDE ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE

šį šeštadienį, sausio 11 d. 7 v.v.

Šokiams gros visoje Amerikoje išpopuliarėjęs NEO-LITHUANIA orkestras, specialiai atvykęs tam vakarui iš Chicagos.

Pakvietimus į balių galima užsisakyti telefonuojant:
V. VINCLOVAI tel. 261-1794 ir
V. STAŠKEVIČIUI tel. 486-4942.

Pakvietimais galima apsirūpinti ir pas kitus valdybos narius.

VAIŠĖMS STALAI PO 10 ASMENŲ.

Studentams pakvietimai papiginti!

Clevelando visuomenę maloniai kviečia atsilankyti

LST Korp! NEO-LITHUANIA Clevelando skyrius

Pitagoras aiškina savo mokiniui visų mokslų pagrindą, kad du ir du yra keturi... "Antrojo Kaimo" satyrų rinkinio vaidinimas įvyks Clevelande vasario 1 d., šeštadienį, 7:30 v.v. šv. Jurgio parapijos salėje. Chicagoje ir Detroite "Antrojo Kaimo" pastatymai praėjo dideliu pasisekimu. Dalis žiūrovų turėjo grįžti namo neradę laisvų vietų. Tad kviečiame clevelandiečius iš anksto apsirūpinti kvietimais. Juos galima gauti Dirvoje, V. Rociūno spaudos kioske, S. Astrausko "Baltic" ir B. Gaidžiūno "Patria" krautuvėse.

* KLAIPĖDOS KRAŠTO PRI-SIJUNGIMO prie Lietuvos minėjimas įvyks š.m. sausio mėn. 26 d. 12 val. Lietuvių Salėje.

Kviečiame minėjime dalyvauti ramovėnus su šeimomis ir Clevelando lietuvių visuomenę. Įėjimas laisvas.

Klaipėdos krašto minėjimui pasibaigus, toje pačioje salėje įvyks L.V.S. Ramovės clevelando sk. metinis susirinkimas.

Darbotvarkėje: valdyba pateiks metinės veiklos apyskaitinį pranešimą, Revizijos komisijos ataskaitą, diskusijos dėl pranešimų ir naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai ir kt.

Clevelando Ramovėnų valdyba

* Į RUOŠIAMĄ ŠV. KAZIMIERO lituanistinei mokyklai paremti koncertą su sol. Stasiu Baranausku, Nerija Linkevičiūte ir muz. Aleksandru Kučionu bilietus iš anksto galima užsisakyti pas Antaną Burką telef. 761-8367, "Patrijos" krautuvė ir p. Rociūno kioske. O šeštadieniais nuo 10 val. iki 2 val. Dirvoje.

* JURGIS IR JULĖ SALASEVIČIAI, šios savaitės pradžioje išvyko į šiltą Floridą, kur praleis keletą savaičių.

MIRĖ KUN. PETRAS ČERNIS

Sausio 3 d. nuo širdies smūgio mirė kun. Petras P. Černis (Chernis), 54 metų amžiaus. Jis buvo lietuvių stūnas, Clevelande gimęs ir išėjęs aukštuosius mokslus. Vikaravo keliose Clevelando diocelijos parapijose, paskiausia šv. Katarinos, vakarinėje Clevelando dalyje.

Jis tėvai buvo Pijus ir Pranė (Ribinskaitė) Černiai. Liko keturios seserys. Augdamas, jis bendravo su savo kartos jaunais lietuviams, darbuosi jaunimo organizacijose.

Petras baigė Western Reserve Universitete architektūros mokslą 1932 metais ir Case Technologijos Institutą 1934 metais. Architektūros srityje dirbo New York'e, pagamino projektus kelių didelių pastatų ir bažnyčių ten, ir Clevelando apylinkėse. Pagaliau pasirinko kunigystę, išventino jį dabartinis arkivyskupas Hoban.

* CLEVELANDO ORKESTRO koncertų programoje sausio 11 d. (šeštadienį) 8:30 val. vak. Severance Hall, W. Schumano "Ornament".

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

1863 m. Lietuvos sukilėlių ženklas.

* LIETUVIAMS BUDŽIAMS REMTI VALDYBA, kaip ir kiekvienas metais, ruošia tradicinį metinį pobūvį, kuris įvyks šv. Jurgio parapijos salėje, šeštadienį, sausio 18 d. Pradžia 7 val. 30 min.

Programoje vaidinimas "Sukilėliai". Pastatymas, dekoracijos ir kostiumai dail. K. Žilinsko. Žiūrovai prisimins Lietuvos istorijos tragišką laikotarpį, pamatys scenoje tų laikų rūbus, sukilimo vadus, dalgininkus ir jų priešius.

Vaidinimas gražiai supintas muzikos, dainos ir poezijos pynė.

Budžių marmytės pavaišins skaniais užkandžiais ir gėrimais. Šokiams gros geras orkestras.

Maloniai prašoma pakvietimus įsigyti iš anksto, nes prie įėjimo jų nebus ir jokie bilietai nebus parduoti. Išimtis bus daroma tik moksleiviams. Pakvietimus galima gauti pas: Jonaitį tel. 531-4608, J. Kalvaitį tel. EY-1-5344 ir pas Stankevičių GA 1-7641.

* LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS (Lithuanian Women's Club) savo sekantį susirinkimą turės sausio 14 d. 8 val. vak.

Susirinkimas įvyks p. A. Luizienės bute -- 13811 McElhatten Avenue.

fejaus dainoje" fantaziją violončello partijai atliks solistas Leonard Rose, savo laiką grojęs Clevelando orkestre.

Gi pirmadienį ir antradienį, sausio 13 ir 14 d., 8:30 val. vak. specialiai pensijų fondui ruošiamuose koncertuose dalyvauja garsūs pianistas Arthur Rubinsteinas. Su orkestru jis išpildys gražiausius Mozarto, Beethoveno, Schumano ir Čaikovskio kūrinius.

Savininkui išvykstant — parduodami baldai:

Sofa iš 2 dalių, du foteliai, saloninis stalas, spinta indams ar kuygomams. Labai gerame stovyje ir moderniškame stiliuje. Kreiptis: Edge, 10819 Al-mira Avenue, Cleveland 11, Ohio, (nuo 8 v. ryto iki 1 v. p. p., šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną). Tel. CL 1 - 5477.

Korp! Neo-Lithuania krepšininkai iš Chicagos, kurie turės įdomias krepšinio rungtynes su Clevelando LSK Žaibu šį šeštadienį, sausio 11 d. 2 v. p.p. St. Clair Recreation salėje.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

**SAVINGS DEPOSITS
RECEIVED THROUGH
JANUARY 10th
WILL EARN INTEREST
FROM JANUARY 1st**

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

GEN. MOSES CLEVELAND

The Cleveland Trust Company
FOUNDED 1894 FIRST BANKING OFFICE
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* DR. JONAS BALYS, iš Washingtono, perėmęs Aukšt. Lituanistikos Instituto prezidento pareigas, pakeliui iš Čikagos buvo sustojęs Clevelande. Čia jis apsilankė Dirvos redakcijoje ir susipažino su Vilties leidykloje vykdomais darbais. Po to jis buvo priimtas Aldonos ir Juozo Stempušio.

* B. SURVILA, plačiai žinomas madų kūrėjas Argentinoje, buvo pakviestas Buenos Aires televizijoje kas šeštadienį demonstruoti naujausius moterų rūbų modelius.

* DR. STASYS IR DR. MILDA BUDRIAI įnešė į Lietuvų Fondą 1000 dolerių, tuo užbaigdami pirmąjį 100,000 dol. pagrindinio kapitalo sumą, o antrąją šimtatūkstantinę pradėjo dr. Rimas ir Giedrė Sidriai, prie ankščiau įmokėto tūkstančio pridėdami antrą.

LF dosniųjų tautiečių dėka vis auga. Dr. Jurgis ir Bronė Balčiūnai iš Clevelando savo 200 dol. ankstesnį įnašą pakėlė iki 1000 dolerių, o East St. Louis LB apylinkė įnešė 500 dolerių.

Naujuosius 1964-us metus Lietuvų Fondas pradėjo su 104,300 dolerių. LF adresas: 7243 So. Albany Ave., Chicago, Ill. 60629.

DETROIT

RUOŠIAMAS KAUKIŲ VAKARAS

Įžengus į Naujuosius 1964 Metus, Detroito Jūros skautija ruošia labai įdomų kaukių vakarą, kuris įvyks Lietuvų Namuose, 3009 Tillman gatvėje, sausio mėn. 25 d. šeštadienį, 8 val. vakare.

Jūros skautai ir jų globėjai jau kuris laikas tikrai šauniai pasirodo su savo gerai apgalvotais, susidomėjimą sukeliančiais parengimais. Ir šiame vakare už gražiausias kaukes arba parėdus, komisijai pripažinus bus įteiktos laimėtojų atitinkamos premijos - prizai. Gros mums žinomas geriausias Detroito orkestras ir šokiai užtruks iki 2 val. ryto.

Iki šiol visuomenė mėgo ir noriai rėmė Detroito Jūros Skautijos parengimus, kadangi skautai turi savo tarpe gabių humoristų. Ir šįkart girdėsime sąmojų ir humoru atastų anekdotų bei kupletų. Pavargusiems ir sušilusiems šokėjams atsigaivinti, viršutiniėje salėje, bus paruoštas gėrimų ir valgių bufetas.

Mielieji lietuviai, jūros skautai laukia jūsų gausaus atsilankymo. O ypač prašomi ir kviečiami detroitiečiai dalyvauti šiame vakare su kaukėmis ir susidomėjimą sukeliančiais rūbais. Iki pasimatymo!

Detr. Jūros Skautija

UŽGAVENIŲ VAKARAS

Vasario mėn. 8 d. 7:30 val. vakare Lietuvų Namuose 3009 Tillman St., birutininės, susivienijimo Lietuvų Amerikoje 352 Kuopa, karių "Ramovė" ir Lietuvos karių savanorių Detroito skyrius bendromis jėgomis rengia linksmą ir šaunų užgavėnių vakarą su atitinkamai šiam vakarui pritaikyta meno programa, užgavėnių blynais, laimėjimais ir šokiais. Nors ir ne kaukių vakaras, bet trys įdomiausios atvykusios vakarą kaukės bus premijuotos.

Šokiams gros orkestras "Atžalynas", Lašininis su Kanapiniu irgi žadėjo atsilankyti.

NAUJA VALDYBA

Sausio mėn. 5 d. Susivienijimo Lietuvų Amerikoje 352 kuopos nauja valdyba yra šios

sudėtis: pirmininkas -- A. Suškauskas, vicepirm. -- P. Januška, išdininkas -- A. Grinius, fin. sekretorius -- J. Mitkus, sekr. -- E. Brazaitytė, finansų sekr. pad. -- P. Vencelevičius; išdo globėjai -- M. Balčiūnas ir A. Miškinis, daktaras kvotėjas -- Dr. M. Miškinis, tvarkdarys -- P. Valantinas ir kuopos prezidentas -- P. Januška. Naujojo finansų sekretoriaus J. Mitkaus adresas yra šis: 8251 Cloverlawn St., Detroit 4, Mich. Tel. WE 4-9612.

A. Grinius

ROCHESTER

STASIO PILKOS REČITALIS ROCHESTERYJE

Rochesterio bei apylinkių lietuviai sausio 11 d. pamatys aktorijų bei režisierių Stasį Pilką, kurį pasikvietė vietos Dramos mėgėjų Būrelis. Aktoriaus rečitalis įvyks šeštadienį, sausio 11 d., parapijos salėje. Be jo, vakaro programoje pirmą kartą lietuviškai Rochesterio publiškai pasirodys jauna ir gabi muzikė Z. Nomeikos dukterė pianistė Kristina. Po programos šokiai. Pradžia 7 val. vak.

* SAUSIO 12 D., sekmadienį, LVS Ramovė rengia Lietuvos pirmojo bei paskutinio prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukakties minėjimą. 11 val. iškilmingos pamaldos šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. 3 val. p.p. salėje įvyks akademija. Paskaitą skaitys Jonas Miškinis. Meninę programą išpildys L.B. vyrų choras, vadovaujamas J. Adomaičio, skautės ir Pr. Puidokas -- deklamacijos. Visuomenė prašoma gausiai dalyvauti. (km)

PADEKA

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija visu lietuvišku nuosirdumu dėkoja už aukas invalidams paremti, atsidūrusiems sunkioje padėtyje okupuotoje Lietuvoje. 1963 m. Kariuomenės šventės minėjimo proga invalidams yra auksinė šios organizacijos ir atskiri asmenys:

LVS Ramovė Los Angeles sk. \$122,50; LVS Ramovė Detroito sk. \$111,26; LVS Ramovė Omaha sk. \$101,50; LVS Ramovė Waterbury sk. \$50,00; D.L.K. Birutės D-jos Detroito sk. \$30,00; LVS Ramovė Philadelphia sk. \$27,00; Juozas Matukas \$10,00, Gen. Čerinių Pagerbti Rengimo Komitetas Detroito \$16,44.

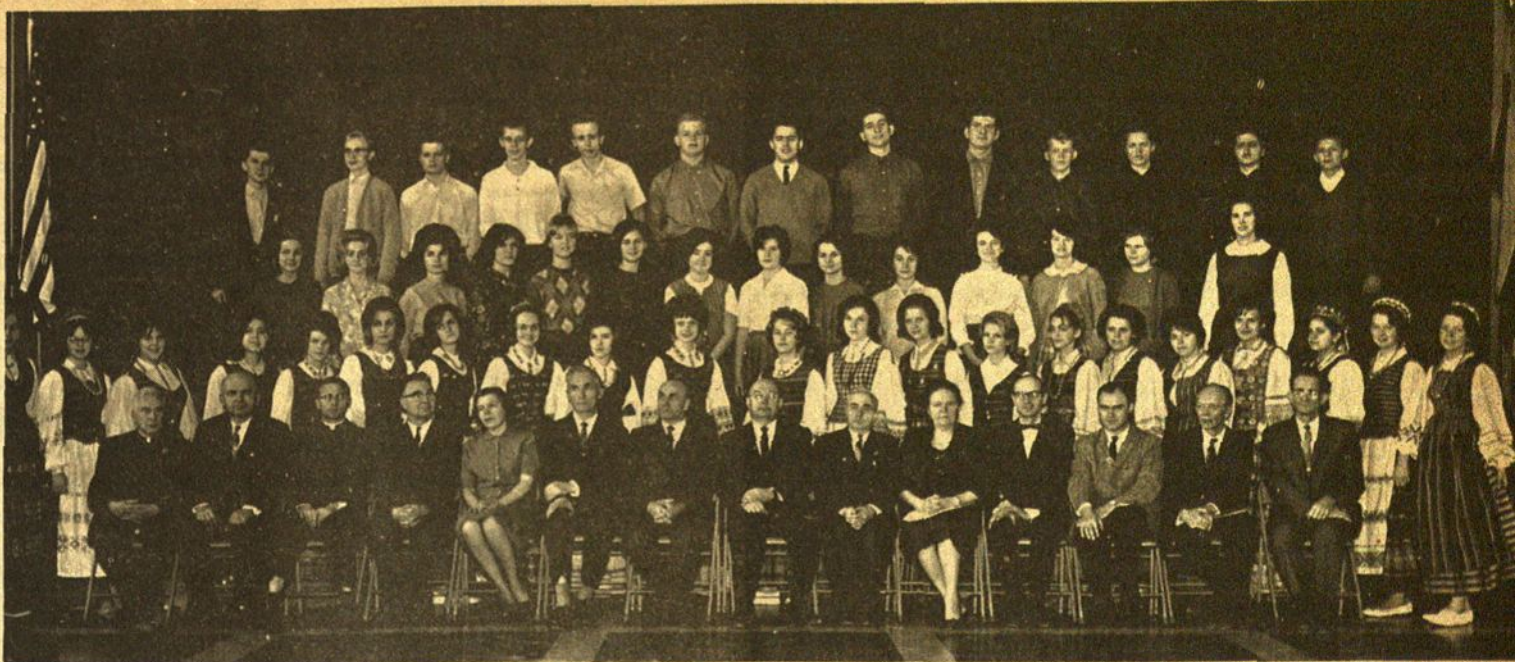
KORPI LIETUVA FILISTERIŲ KORPORANTŲ EGZEKUTYVAS

Buvę Vytauto Didžiojo Universiteto, Kaune, Korpi Lietuva filisteriai ir korporantai, akademiniams ryšiams palaikyti sudarė laikiną egzekutyvą, kurį įteina: Jonas Vilutis, Vytautas Paulionis, Gediminas Lapėnas, Juozas Proškus ir Adolfas Maslauskas.

Visi buvę Korpi Lietuva, Kaune ir Dotnuvos Žemės ūkio Akademijos Korpi Tėviškė filisteriai korporantai ir korporantės, gyvena įvairias pareigas jų palaikyti akademiškai draugiškus santykius, kviečiami pranešti savo adresus: inž. Jonui Vilučui, 7211 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. arba Juozui Proškui, 7405 So. Rockwell, Chicago, Ill.

TORONTO

* VIKTORAS UŽUPIS, nesulaukęs Naujųjų Metų mirė gruodžio 28 d. Toronte. Jis buvo gimęs 1908 m. gruodžio 15 d. Šakių apskr., Lukšių valsč. Mokėsi Ša-

INŽ. V. ŠLIUPAS RYTŲ PAKISTANE CHICAGO

Inž. Vytautas Šliupas su žmona Vanda ir sūnumi Kęstučiu šiuo metu gyvena Rytų Pakistane.

Inžinierius Vytautas Šliupas, tarnaudamas International Engineering Company, tarnybos reikalais nuolat siunčiamas į Afriką, tai į Pietų Ameriką, o šiuo metu jis jau "civilizuojamas" Rytinį Pakistaną. Iš ten viename savo laiške jis įdomiai aprašo savo kelionę po Tolimuosius Rytus,

kuose ir Kaune. 1933 m. baigė VDU-to teisių fakultetą. Atlikęs teismo kandidato praktiką buvo apylinkės teisėju. Vokiečių okupacijos metu vertėsi advokato praktika Kaune. Emigracijoj jis pasirinko Toronto, kuriame išgyveno apie 14 metų. Aktyviai reikšėsi katalikiškų organizacijų veikloje, eidamas įvairias pareigas jų vadovybėse. Palaikytas gruodžio 31 d. Port Credit šv. Jono lietuvių kapinėse.

kur sutikęs ne vieną mūsų tautietį.

"Iš Chicago išvykome spalio 15 d.. Aplankėme Havajus, Tokiją, Hong Kongą, Siamą, Bangkoką ir Indijos Kalkutą. Japonijos sostinėje, mus pasitiko bičiulis iš Chicago, Dr. E. Kaminskas. Bangkokas iš visų matytų miestų mums labiausiai patiko, ypač čia budistų šventovės bei kanalai, vietinių gyventojų klonais vadinami. Atvykę į Rytinio Pakistano Daccą, irgi suradome lietuvaite iš Philadelphia, Dr. Yassas, kuri čia trumpai buvo atvykusi U.N. tarnybos reikalais.

Pakistano Dacca mieste gyvename bendrovės skirtime septynių kambarių name. Prie namo yra labai puikus sodas, o jam pridėti turime net ir daržininką... Miestas didelis, per 750,000 gy-

vininkų.

Toronto vilkiukai ir paukštytės kalėdiniame parengime - eglutėje pasirodė su įdomia programa. S. Dabkaus nuotrauka

ŠAUNUS NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS CHICAGOJ

LST Korp! Neo-Lithuania drauge su L.T.A. Sambūrių Naujųjų 1964 Metų sutikimą suruošė didelėje ir puikioje Chicago priemiesčio Oak Park salėje.

Jau pats prieangis, išsklotos storais kilimais ir gražiai išdekoruotas ornametais, darė malonų įspūdį gausiai besirenkantiems tautiškosios visuomenės nariams

ventojų, bet didmiesčio vaizdo dar nesudaro. Visur sparčiai vyksta statyba, visur milijoninės plytų stirtos sukrautos pakelėse. Kai visa ši statybinė medžiaga bus sukrauta į mūrą, tai po kokių penkerių metų Dacca bus panaši į didmiestį. Gaila, kad tai bus jau po mūsų iškeliaavimo... Čia žmonių ir karvių masės, taip pat ir ubagų. Nejauki net ir pagyvoti, kaip ten žmonės turi vargti. O purvo visur pilna. Ne nuostabu, kad čia visokios ligos siautėja. Dabartiniu laiku Rytiniame Pakistane paplitusi cholera, taigi turime labai prižiūrėti maisto produktus, o vandenį gėrimui verdame. Kol kas esame visi sveiki...

Darbu aš esu patenkintas. Man yra pavesta viena provincija, kuri prasideda prie Himalajų kalnų papėdės ir tęsiasi iki pat Gango bei Brahmaputra upių sanėgos. Mano darbas -- užtvankyti, potvynių tvarkymas, irigacijos bei kitokių vandens darbų planavimas. Darbu, kaip jau minėjau, esu patenkintas, nes dažnai važinėju po kraštą, susipažįstu su Oriento (Rytų) žmonių gyvenimu.

Šį laišką reikėtų papildyti dar dviem mūsų tautiečių nuotykiams kurie savo metu taip pat "civilizavo" tolimąjį Pakistaną. Tai buvo daktarai Jakševičiai. Grįžę iš Tolimųjų Rytų vaizdžiai pasakojo dar "šviežius" savo įspūdžius apie gyvenimą ir darbo sąlygas primityviame Pakistane. Jakševičiai ten buvo nuvykę kaip gydytojai iš Vakarų Vokietijos, pasirašę sutartis penkeriems metams su Pakistano vyriausybe. Pasibaigus sutarčiai Jakševičiai tik po sunkių pastangų galėjo išvykti iš Pakistano, nes šio krašto vyriausybė nenorėjo išleisti gerų ir vietos gyventojų labai mylimų gydytojų. Ir iš ten išstruko, berods, tik Britanijos konsulatui įsikibus.

Vytautas Braziulis

VIRŠUJE: Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos 1963-64 mokslo metų abiturientai su mokyklos vadovybe. Visus juos galima bus sutikti tradiciniame mokyklos vakare, kuris įvyks sausio 18 d., šeštadienį, 6 v.v. jaunimo Centre Chicagoje.

V. Noreikos nuotrauka

ir jų kvietimams svečiams, Korpi vyriausios valdybos išdininkas Mečys Šimkus informavo apie statų paskirstymą, o greta kol. Juozas Žemaitis dalino bilietėlius norintiems numalšinti troškulį prie baro. Praėjus baro ištaigingas patalpas, reikėjo nusileisti kelis laiptelius į tikrai didelę ir puošnią salę. Buvo paruošta penkiasdešimt statų, talpinančių po dešimt asmenų kiekvienas. Ir nežinint to svečių gausumo, dar liko didžiulis plotas šokti. Šokiams grojo Chicago noelitanų orkestras, kuriam ši salė, sakytum, lyg buvo sukirpta. Net gaidų padėklai su korporacijos ženklais derinosi ir spalva ir ornametais prie salės architektūros.

Valgis buvo negausus, bet geras. Patarnavimas be priekaištų, nes vienai padavėjai teko aptarnauti tik tris stalus.

Lygiai 12 valandą Naujieji Metai sutikti Lietuvos ir studentų himnais. Po to visi susiliejo į vieną šeimą Naujųjų metų linkėti.

Be Chicago tautininkijos malonu buvo matyti prie L.T.A. sambūrio pirmininko Jono Našlino stalo svečius iš Washingtono dr. Domą Krivicką su ponia Gražina, o prie dr. Leono Kriaučelio -- prof. Balį Vitkų.

Po lapkričio 16 dienos korporacijos šventės, kuri buvo atšvęsta palyginamai prastoje salėje, buvo girdimi baiminimosi balsai, kad korporacija ir Naujųjų Metų sutikimui nesurado tinkamos salės, pasirodė visiškai be pagrindo. "Ferara Catering" salė Oak Parke viena geriausių, kokios tik gali būti Chicagoje korporacijos šventėms ir subvėmams. Pageidautina, kad korporacija galėtų ją užsistatinti ir ateityje.

V.A. Račkauskas

* CHICAGOS AUKŠTESNIO-SIOS LITUANISTIKOS MOKYKLOS tradicinis vakaras įvyks sausio mėn. 18 d. 6 v.v. Jaunimo Centre. Mokyklos mokiniai išpildys įvairią ir nuotaikingą dainų, tautinių šokių ir dailiojo skaitymo iš K. Donelaičio Metų Laių programą.

Veiks skaniais valgiais gausus bufetas. Gros du dideli orkestrai, naudosis abiem J. Centro salėmis, laimėjimų statul ir kitais vakaro malonumais. Staliukus galima užsisakyti pas B. NAINIENĘ tel. PR 6-3726.

KULTŪRINĖ POPIETĖ

LB Gage Parko apylinkė sausio 19 d., 2 val. p.p. Jaunimo Centre, ruošia sekmadienio kultūrinę popietę.

Šį kartą popietės dalyviai girdės prof. Gediminą Galvą su paskaita "Būsimoji kova dėl lietuviškųjų žemių". Toli sėkiančioje politinėje perspektyvoje bus išsamiai apžvelgti būsimosios nepriklausomos Lietuvos teritoriniai siekliai. Visi, kam rūpi ši taip mus intriguojanti ateities politinė problema, girdės jos aptarimą visų būsimųjų galimybių politinėje sąrangoje.

Kultūrinė popietė bus pajvairinta koncertine dalimi. Dainuos operos solistė Dana Stankaitytė, prie pianino -- Genovaitė Aleksūnaitė -- Mitchell, akordeonu gros Algis Ingaunis. Nariai su svečiais bus pavišinti kavute ir užkandžiais. Nariai su svečiais kviečiami gausiai atsilankyti. (sg)

DIRVOS Redakcijos vardu leiskite čia išreikšti didelę ir nuosirdžią padėką už taip gausius ir prasmingus sveikinimus Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga. Tiek organizacijų vadovybėms, tiek ir pavieniams bičiuliams reiškiamas jausmus, kurie jungia mus tiek švenčių, tiek šokiadienių proga bendram darbui.

Jonas Čiuberkis,
Dirvos redaktorius